

ANT

Lenin'in
100.
Doğum
Yıldönümü

Haftalık Dergi • 21 Nisan 1970 • Sayı 173 • 150 Krş

"HALK EGEMENLİĞİ" NİN
50. YILINDA

HALK
EGEMEN
DEĞİLDİR!

ANT OKURLARINA

• biri •

Üç yıl dört aydan beri emperyalizmin ve işbirlikçi egemen sınıfların ağır baskılarına ve çeşitli güçlükleri ne rağmen yayını haftalık olarak sürdüren ANT, önümüzdeki sayıdan itibaren mücadelesini «aylık dergi» olarak devam ettirecektir.

Okurlarımızın hatırlayacakları gibi, üçüncü mücadele yılını kapatırken yayınladığımız özeleştiride, ANT'nin karşı karşıya bulunduğu güçlükleri ve baskıları ayrıntılı şekilde açıklamış, buna rağmen sol hareketin sürüklediği kavram kargaşası ve eylem çıkmazı ortamında imkanlarımızı sonuna kadar zorlayarak «bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde sosyalistlerin ideoloji ve örgüt birliğinin sağlanması»na yardımcı olmak üzere bir atılım programı sunmuştuk.

Ancak, 158. sayıda belirttiğimiz gibi, güçlü bir haftalık dergiden başka, aylık teori ve eylem dergisi, Anadolu yayınlarıyla dayanışma, kitlelere gazete tasarımı da içeren bu atılım programı, «tüm sosyalistlerin ortak çabası ve desteğiyle mümkün olabilecekti»...

Üzülerek belirtelim ki, sosyalist hareketteki bunalm, çeşitli nedenlerle, geçtiğimiz aylarda daha da şiddetlenmiş ve böyle bir programın kısa vadede gerçekleştirilebilmesi bir yana, haftalık bir yayının sürdürülebilmesi dahi imkansız hale gelmiştir.

Son zamanlarda sosyalist hareketteki bölünmeler, yeni yeni dergilerin yayınlanmasıyla yayın hayatında da etkisini hissettirmiş, sosyalist dergi okurlarının, maddi güçleri de sınırlı olduğu için, bütün sosyalist dergileri birden izlemeleri ve hepsine birden destek olmaları imkansızlaşmıştır. Bütün bölünmelere rağmen ANT hâlâ diğer sosyalist dergilerin herbirinden üç misli fazla satmakta ve en çok okunan sosyalist dergi niteliğini muhafaza etmekte ise de, satış gelirleri maliyet giderlerinin yarısını karşılayamamakta, aynı satış sınırlılığı sosyalist kitaplar için de söz konusu olduğu için, bu açığın kitap satışlarından elde edilen gelirle karşılanması da mümkün olamamaktadır.

Burada üzerinde önemle durulması gereken bir nokta da, sosyalist dergilerin bu durumunun, sosyalist hareketin içine sürüklendiği kısır döngüyü ortaya koymuş olmasıdır. On yıla yakın bir zamandan beri Türkiye çapında açık cereyan eden sosyalist mücadeleye rağmen, sosyalist dergilerin toplam satışları 10 bini aşmamakta, sosyalist okurların genellikle birkaç dergiyi birden izledikleri de göz önünde tutulursa, sosyalist okuyucu sayısı 5-6 bini geçmemektedir.

Bunda hiç şüphesiz hakim çevrelerin okuyucu kitleleri ve gazete bayileri üzerinde yaptıkları yoğun baskının da etkisi vardır. Sosyalist dergiler ve kitaplar, yaptığımız ankette diğer devrimci yayıncıların da belirttiği gibi, Türkiye'deki 500 kışur ilçeden ancak 150-200'üne

girebilmekte, oralarda dahi binbir güçlükle satılabilmektedir.

Hele emperyalizme, işbirlikçilerine, siyonizme, ümmetçi ideolojilere, işbirlikçi büyük bürokrasiye karşı kısıya mücadele eden ANT üzerinde bu baskıların daha şiddetle uygulanmasından daha tabii bir şey olamazdı. Nitekim, Türkiye'nin ekonomik hayatını kontrollerinde tutan emperyalizmin işbirlikçileri, siyonistler, ümmetçiler ANT'nin ve ANT kitaplarının satışını sabote etmek için açık yada gizli her türlü tertiplere başvurmuşlardır. Keza işbirlikçi bürokratlar, bugüne dek ANT aleyhine 100'e yakın dava açarak mensuplarının 500 yıla yakın hapsini ve astronomik tazminat cezaları istemişlerdir.

Bu koşullar altında, çok dar imkanlarla kurulmuş bir sosyalist derginin, yayını haftalık olarak sürdürmesinin güçlüğü okurlarımız takdir edeceklerdir.

Ama ANT asla susmayacaktır.

Emperyalizme ve egemen sınıflara karşı mücadeleyi sürdürebilmek, kavram kargaşası ve eylem çıkmazı ortamında sosyalistlere bilimsel sosyalist teorinin ışığında ideoloji ve örgüt birliği için yol gösterebilmek üzere, ANT, bundan böyle aylık olarak yayını devam ettirecektir.

Şunu da derhal belirtelim ki, sosyalist saflarda bölünme ve çatışmaların diyalektik bir gelişmenin gereği olduğuna, aslında menfi görünen bu gelişmelerin sosyalist hareketi bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde ideoloji ve örgüt birliğine götüreceğine inancımız tamdır.

Bu inançladır ki, mücadelemizi aylık dergi şeklinde sürdürürken, çabalarımızın büyük kısmını, geçen yılların mücadelelerinden edindiğimiz tecrübelerden ve dünya devrimci pratiğinin yayın, propaganda ve ajitasyon yöntemlerinden de yararlanarak, en geç gelecek yıl başına kadar daha büyük kitlelere seslenecek daha etkili bir haftalık yayına girişebilmek için gerekli hazırlıklara teksif edeceğiz.

ANT'nin aylık dergi olarak ilk sayısı 1 Mayıs'ta değişik ebadda, 80 sayfalık bir «teori ve eylem» dergisi halinde dolgun bir içerikle yayınlanmıştır.

Aylık ANT'nin fiyatı 5 Lira, abone bedeli ise üçte bir indirimle yıllık 40, altı aylık 20, üç aylık 10 lira olacaktır. Haftalık ANT'a abone olmuş okurlarımızın aboneleri aylık dergide yukarıdaki tarife üzerinden devam ettirilecektir. ANT KİTAP KULÜBÜ'nde aylık dergi aboneleri için aynen sürdürülecektir.

Haftalık ANT'nin yedinci cildi, 158 - 173, sayıları kapsayan 16 sayılı bir cilt halinde haziran başında okurlarımıza sunulacaktır.

ANT'nin haftalık yayını yıllardan beri izleyen ve destekleyen okurlarımıza içten teşekkürlerimizi, aylık dergideki mücadelemizde de aynı ilgi ve desteği esirgemeyecekleri inancıyla devrimci selamlarımızı sunarız.

ANT

12

nisan

13

nisan

14

nisan

15

nisan

□ Devrimciler kazandı

Üç yıldan beri sağı öğrencilerin elinde bulunan Fransa Türk Talebe Birliği Yönetim Kurulu, son genel kurul toplantısında Türk devrimci öğrencileri tarafından ezici bir çoğunlukla ele geçirilmiştir. Yeni yöneticiler, amaçlarının, talebe cemiyetine sosyalist bir kişilik kazandırmak Fransa'daki Türkiye'li öğrencilerin ve işçilerin dayanışmasını bir merkez etrafında toplamak, Türkiye'nin sorunlarını Türk ve Fransız kamuoyu önünde sosyalist bir açıdan değerlendirmek olduğunu açıklamışlardır. Birlik başkanlığına İsmet Okyay seçilmiştir.

□ Nasır suçluyor

Birleşik Arap Cumhuriyeti Başkanı Nasır, «Savaş İçin Yurttaşlar» Komitesi'nin bir toplantısında yaptığı konuşmada, «İsrail ve dünya siyonist hareketi, dünya emperyalizminin elinde birer araçtan ibarettir. 1967'den bu yana Amerika Birleşik Devletleri'nin siyonizmi kullanarak bize karşı faal bir mücadeleye giriştiğini görmek fırsatını elde ettik. Amerika İsrail'e silah vermekle, askeri tırmanmada İsrail'in teşebbüsüne eline almasını sağlamaktan doğrudan doğruya sorumludur» demıştır.

□ İşçiler işgal etti

İzmir Balçova'da Klimasan Ticari Buzdolapları Fabrikası, fabrikada çalışan 100 işçi tarafından işgal edilmiş, fabrikanın kapılarını kapatan işçiler içeriye kimseyi sokmamıştır. Patronun işçilere «sendikalaşma» hakkını tanıması ve devamlı baskı yapması olayları doğurmuştur.

Teodorakis kurtuldu

Avrupa'daki dostlarının Yunan cunta liderlerini ikna etmesi üzerine ünlü Yunan bestecisi Teodorakis hürriyetine kavuşmuştur. Teodorakis, «Yunan hapishaneleri henüz dolu olduğu için ve yakınlarımızın bir kısmı hâlâ irtirap çektiği için hürriyet havası bana acı geliyor» demıştır.

□ Un Grevi Ertelendi

Antidemokratik Grev Kanunu'nun hükümet bir kere daha işi aleyhine kullanmış ve altı un fabrikasında başlatılan grev, Bakanlar Kurulu kararıyla ve «İstanbul'un ekmeksiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıldığı» gerekçesiyle 30 gün ertelenmiştir. Türkiye Gıda İş Sendikası, grevin ertelenmesi aleyhine Danıştay'da iptal davası açmışlar ve günde sırtlarından en az 10'ar ton yük gegen un fabrikaları işçilerinin haklarının ayaklar altına alındığını bildirmişlerdir.

□ Milli İlaç Haftası

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu ve bağlı sekiz öğrenci örgütü tarafından «Milli İlaç ve Kimya Sanayi Haftası» düzenlenmiştir. Yayınlanan bildiride «Türkiye'de yerleşmiş bir temel kimya ve ilaç sanayinin yokluğu, yabancı ilaç firmalarının emperyalist ülkelerdeki ana şirketlerden çok daha yüksek fiyatlarla aldıkları hammaddeyi burada karıştırıp ambalajlamaktan öteye gitmedikleri, ilaçların kalite ve fiyat kontrollerinin tamamen yetersiz ve uydurma olduğu» belirtilerek yabancı ilaç şirketlerinin millileştirilmesi istenmiştir.

□ Doğu'dan bir telgraf

AP'nin son milletvekili transferine adı karışan Bingöl Milletvekili M. Sıddık Aydar'a Karhova'dan Mehmet Arslan bir telgraf çekerek tutumunu protesto etmiştir. Arslan, telgrafında, «Size düşen mukaddes görev, namusluca meclis kürsüsünde hak-sızlığın zincirini çatır çatır kırmaktır. Menfaatler şirketi partinize müsbet oy vermek değildir. Şunu da akıldan çıkarmamak gerekir. Gün olur, devran döner. Halkı kandırıp, dolandırıp oy almak için herşeyi mübah kılan kişiler, halk mahkemesinde yargılandıkları zaman bütün yaptıklarına pişman olacakları gibi, gelecek kuşaklara örnek «vatan haini» olarak tanılacaklardır. Bunun tarihte örnekleri vardır.»

□ Köylüler Yağma Etti

Açlığın pençesinde kıvranan 600 Brezilya köylüsü, ülkenin kuzey doğu bölgesindeki Linoero de Norte kasabasını yağmalamışlar. Öte yandan Uruguay'ın başlıca «gerilla avcısı» olarak tanınan polis müfettişi Hector Moran Charquero, polis merkezine giderken yarıdan geçen bir arabadan açılan makineli tüfek ateşi ile öldürülmüştür.

16 nisan

17 nisan

18 nisan

HAFTANIN
YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

□ Ulvi Uraz Soruyor

Tiyatrosu Elazığ'da hakim çevrelerin kışkırttığı zorbalara saldırısına uğrayan Ulvi Uraz, Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, «1965 yılından beri bize malum çevreler karşı çıkmıştır. Haba-bam Sınıfı hakkında devrim genelkurmay başkanı (of-mof) olduğumuzu ileri sürerek demec vermiştir. Türkiye'nin batısında oynanan oyunlar Doğu'da neden oynanmamaktadır. Her iki taraf da aynı kanunlarla idare edilmemekte midir?» diye sor-muş, «Anadolu camilerinde tiyatro oyunlarının oynanıp oynanmaması için fetva veriliyor. Halkın bu işte günahı yok. Yeşil gözlük takdirdi-ğimize bir adama beyaz göz diyemezsiniz» demiştir.

□ Bir işçi düşmanı

GP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, mecliste yaptığı konuşmada devrimci gençlere saldırırken işçilere düşmanlığını da ortaya dökerek «fabrikalarda işgal, yangın çıkarma ve oturma grevi gibi olaylar karşısında müeyyide-lerin kuvvetlendirilmesi gerektir. DİSK'e ihtilalci işçi sendikaları demek gerekmektedir. Komünist bir kuruluşa bağlıdır ve onun emrindedir» demiştir. Bunun üzerine Türkiye Maden İş Sendikası ile 30 büyük fabrikanın işçi temsilcileri Feyzioğlu'na bir bir telgraf çekerek kendisini «Atatürk ve anayasa düşmanı» ilan etmişler, «Devrimci sendikalar için faşist yasalar çıkartmaya ne G.P.'nin nede ABD emperyalizminin gücü yetmeyecektir.» demişlerdir.

□ Enstitüler Anıldı

Köy Enstitüleri'nin 30. kuruluş yıldönümü Türkiye'de çeşitli törenlerle anılmıştır. Yıldönümünde, enstitüleri kurduran ve yıktıran İnönü de, bir numaralı köy enstitüsü savunucusu kesilmiş, Genel Sekreter Ecevit ise CHP adına günah çıkartmıştır. İstanbul'da TÖS tarafından «Köy Enstitüleri» üzerine bir açık oturum yapılmıştır. Doğan Özgüden'in yönettiği açık oturumda Kadri Kaplan, İlhan Selçuk, Tahsin Çayır ve Kâzım Kolcuoğlu konuşarak, halka dönük bir eğitimin ancak bir devrimle düzen kökten değiştirildikten, hakim sınıfların iktidarı yıkıldıktan sonra gerçekleştirilebileceğini, köy enstitüleri denemesinin bu gerçeği ortaya koyduğunu söylemişlerdir.

□ Özel rafineri

Türkiye Milli Petrol derneğinin yıllık kongresi geçtiğimiz hafta içerisinde İzmir'de yapılmıştır. Özel yüksek okul profesörlerinin özel rafineri kurma yolundaki çabalarının yerildiği kongrede eski başkan İlhami Bilici tekrar başkanlığa seçilmiştir.

15 bin işçinin grevi

Ges İş Sendikası ile DSİ arasında uzun süredir yürütülmekte olan toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde patron işçilerin haklarını tanımağa yanaşmadığından, 15 bin işçi için grev kararı alınmıştır.

□ El Feth Gönüllüleri

Ortadoğu halklarının devrimci kavgasına El Feth saflarında katılan Türkiye'de gençlere karşı terör devam etmektedir. Son olarak Bircik'te Abdülkadir Yaşargün, Celal Özcan, Tahsin Akpek, Cemal Cengiz ve Recep Alpay ile Nizip'te İTÜ'den Demir Küçükaydın ve İbrahim Seven, Gaziantep Lisesi'nden Fehmi Erbaş yakalanmışlardır. Bilindiği gibi El Feth'te bulundukları için yakalanan diğer 11 genç hâlâ Diyarbakır Cezaevi'nde bulunmaktadır.

□ Diktatör Sallanıyor

Salazar'dan sonra halefi Dr. Caetano'nun diktası altında bulunan Portekiz'in gizli sosyalist muhalefet lideri hukukçu Mario Soares, ülkede düzen değişikliği isteğinin giderek arttığını söylemiştir. Soares, Caetano'nun sömürge savaşlarında değil, Portekiz'in içinden gelecek bir darbe ile yıkılmasının muhtemel olduğunu belirterek İspanya'da yapılacak herhangi bir liberalizasyon hareketinin Portekiz'i de etkileyeceğini söylemiştir.

□ Yahudi-Mason Tuzağı

Milli Nizam Partisi Genel Başkanı Prof. Necmeddin Erbakan, Ortak Pazar kont-sundaki görüşlerini açıklayarak, «Ortak Pazar, batılı ülkelerin milli halklarının da şikayet ettiği gibi, yahudi ve mason sermayesi ile diğer devletlerin istismarına vesile olacak bir pazar olmamalıdır» demiştir.

Halklarımızın Zaferi İçin

173 haftadan beri, en yenilmez görünen güçlükler karşısında dahi bir gün bile aksatmadan sürdürdüğümüz haftalık savaşıma bu sayıdan itibaren ara veriyoruz. Kavgamız bir süre için aylık olarak sürecektir. Biliyoruz ki, her hafta ANT'a bir mücadele bayrağı gibi sarılan, onunla bilgilenen, onunla bilenen, ona birşeyler katmanın heyecanını içinde duyan okurlarımız, özellikle şu kavram kargaşası ve eylem çıkmazı ortamında ANT'ın haftalık yayın alanında bıraktığı boşluğu, her salı biraz daha büyüyen bir özlemle hissedeceklerdir. Emperyalizm ve işbirlikçilerinin devrimci saflara karşı, halka karşı daha saldırganlaştığı, buna mukabil sosyalist grupların ve yayınların sıkılmış tek yumruk halinde halk düşmanları cephesine karşılık vermek yerine, laf şehveti içinde birbirlerine saldırdıkları bir dönemde, bu kısır iç çekişmelerin dışında kalabilen, mark-sist-leninist çizgide sosyalistlere somut hedefler gösteren, emperyalizmin, finans - kapitalin, işbirlikçi büyük bürokrasinin, siyonizmin, şovenizmin, ümmetçi ideolojilerin karşısında kesin tavrını alıp kıyasıya mücadele veren ANT, bütün bu çabalarını son dönemde iki büyük hedefte bütünlüğe varırmıştır: Sosyalizme doğru kesintisiz devrim süreci içinde işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünde devrimci Demokratik Halk İktidarı'nın kurulması için savaşmak, bu amaçla Devrimci Halk Muhalefeti'ni güçlendirmek; ve Türkiye halkları da dahil bütün Ortadoğu halklarının kesin kurtuluşu için Ortadoğu Devrimci Çemberi'ni yaratmak...

GÖSTERDİĞİ somut hedefler, kısa zamanda sloganlaşarak İstanbul'dan Anadolu'ya, Ankara'dan Ortadoğu'ya yayılmışken ANT'ın haftalık yayınına son vermesi bir yenilgi değil midir? Hayır... Bu, bir yenilgi değildir. Bu, bir susuş değildir. Bu kararın nedenleri diğer sütunlarımızda açıklanmıştır. Bu, mücadelede düşmanın tuzağına düşmek, daha isabetli hamleler için daha uygun mevzilere yerleşmek üzere bir alan değişikliği, bir periyod değişikliğidir. Bu değişiklik yapılmamış olsaydı, ANT'ın bir daha değil haftalık olarak, aylık olarak dahi sesini duyurması imkanı kalmayabilirdi. Emperyalizmin, işbirlikçi kapitalistlerin, büyük bürokratların, siyonistlerin, şovenlerin, ümmetçilerin maskesini sıyrıp attığımız için, piyasa mekanizmasını ellerinde tutan bu halk düşmanları çetesi, ANT'ın haftalık dergisine ve kitaplarına karşı yoğun bir ekonomik baltalama savaşına girmişlerdir. Tehditlerle, teknik sabotajlarla, süresi 500 yıla yaklaşan davalarla susturamadıkları ANT'ı, şimdi ekonomik yönden çökertmek için el altından binbir tertibe girişmektedirler. ANT, kendisiyle aynı safta görünmüş kimseler tarafından arkadan hançerlenmektedir. Bütün bu tertiplerin farkındayız. Farkında olduğumuz içindir ki, halk düşmanları tarafından susturulmadan, kendimiz mevzi değiştirmeyi, daha büyük hamleler için bir süre çalışmalarımızı aylık olarak sürdürmeyi kararlaştırdık. Haftalık dergi olarak okurlarımıza nasıl en iyisini vermişsek, aylık olarak da en iyisini vermeğe çalışacağız.

BÜYÜK devrimci Lenin'in doğumunun yüzüncü, Türkiye'deki sonuçsuz «halk egemenliği» hareketinin ellinci yıldönümünde ilkelerimiz ve hedeflerimiz daha belirgindir. İkili görevimizi, yani marksist-leninist kesintisiz devrim süreci içinde sosyalist örgütlenme ve ittifaklar kurma görevimizi diyalektik bir bütünlük içinde ele almak, ancak içinde bulunduğumuz dönemin acil görevinin sosyalist örgütlenme olduğunu, sosyalist güçlü bir örgüt olmadan ittifaklarda işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünün asla gerçekleştirilemeyeceğini bilmek zorundayız. Sosyalizme giden yolda Devrimci Demokratik Halk İktidarı kurulması ve kesintisiz devrim süreci içinde hiç duraklamadan işçi sınıfının mutlak iktidarının gerçekleştirilmesi ancak bu disiplin ve yoğun çalışmalarla mümkün olabilecektir. Çalışmalarımızın bir başka yönünü de, Ortadoğu Devrimci Çemberi'nin güçlendirilmesi yolunda yoğun bilgilenme, araştırma ve temaslar teşkil edecektir. Aylık olarak sürdürülen böyle bir hazırlık döneminden sonra en kısa zamanda daha ileri mevzilere, daha güçlü olarak yerleşeceğimize, haftalık savaşımızı o zaman daha vurucu, daha kahredici şekilde yürüteceğimize inanıyoruz. Bu savaş, bütün sosyalistlerin, bütün Türkiye ve Ortadoğu halklarının savaşının bir parçasıdır. Ve ergeç muzaffer olacaktır.

GÖZ GÖRE

YALÇIN ÇETİN

OTLAK

YAZISIZ

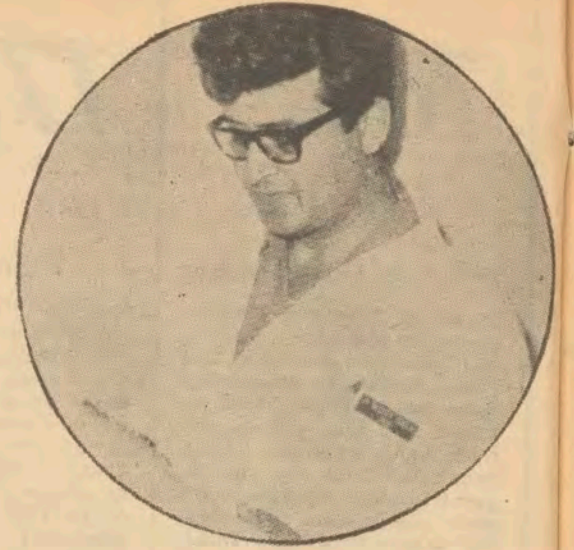

APOLLO 13 GERİ DÖNDÜ

Ankara'da
sağcı
zorbaların
kurşunuyla
şehit edilen
yedeksubay
Astğm. Dr.
Necdet
Güçlü
(sağda) ve
Güçlü'nün
cenaze
törenine
katılan
arkadaşları
(solda)

TÜRKİYE Büyük Millet Meclisi'nde bu hafta «Halk egemenliği»nin elli yıldönümü, «halkın egemenliği»ni hiçe sayanlar, halk üzerinde emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin egemenliğini sağlayan ve sürdürülenler tarafından kutlanacaktır.

«Halk egemenliği»nin yıldönümünde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin şeref misafirleri, Birinci Büyük Millet Meclisi'nin kalıntıları İnönü, Celal Bayar ve Vehbi Koç'tur!

Hâlâ Büyük Millet Meclisi'nin üyesi olan İnönü, Türkiye'nin kapılarını emperyalizme açan adamdır.

Halen Türkiye'nin bir numara kompradoru olan Vehbi Koç (ki ilk Büyük Millet Meclisi'nin memuru sıfatıyla çağırılmaktadır), bürokrasinin «millî burjuva yaratma» siyasetiyle yükünü tutup ta Mustafa Kemal zamanında Amerikan şirketlerinin aracılığıyla üstlenen, İkinci emperyalist dünya savaşı sona erer ermez de alelacele Amerika'ya koşup Amerikan sermayesini Türkiye'ye davet eden adamdır.

Daha on sene önce ordunun müdahalesiyle Çankaya'dan atılıp «vatan ihaneti» suçlamasıyla mahkum olduktan sonra finans-kapital'in perde arkası oyunları sene sonra «kuşudan çıkartılan» Celal Bayar ise, cumhurbaşkanılığı döneminde Amerika'ya koşup Teksas'ın petrol kırallarına temenna çakan, Türkiye'nin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını sonuna kadar Amerikan emperyalizmine peşkeş çeken adamdır!

İşte elli yıl önce milyonlarca emekçinin canı ve kanı bahasına kazanılan ulusal kurtuluş

“Halk egemenliği,,nin 50. yıldönümünde halka zülmediliyor!

savaşından bugüne kalan şeref misafirleri!

Bugün basında sadece Celal Bayar'ın Meclis'e şeref misafiri olarak girip girmemesi tartışılmakta, bir bardak suda fırtınalar kopartılmaktadır.

Ya İnönü, Ya Vehbi Koç?

Bunlar mıdır Türkiye'de «halk egemenliği»nin temsilcileri? Ve Türkiye'nin en yüce meclisinde, ulusal kurtuluşun elli yıl sonra halkı gerçekten temsil eden kaç kişi vardır?

İlk Meclis'in halk ve halkçılık anlayışından bugüne ne kalmıştır?

Kalan sıfırdır.

Elli yıl öncesinden bugüne kalan, sermayesiyle, sömürsüyle, üsleriyle, barış gönüllüleriyle, beyin yıkamasıyla, Altın Filo' suyla daha rezil bir emperyalizm.

Elli yıl öncesinden bugüne kalan, Türkiye'nin en üfür köşelerine kadar dalbudak salmış finans - kapital!

Elli yıl öncesinden beri millî kıyet statüsünde bir milimetreye kadar değişiklik dahi yapılmamış toprak ağaları.

Elli yıl öncesinde Ankara'da peynir ekmeğe talim eden bugün yüz milyon lirahak servetlerin üzerinde oturan spekülâtör bürokratları!

Ya «halk egemenliği»nin aslı unsurları; Yani işçi sınıfı, köylülük... Ya gençlik...

«Halk egemenliği»nin elli yıldönümünde onlara reva görülen hâlâ jandarma dipçisi, hâlâ

polis kurşunu, hâlâ açlık, sefalet, eğitimsizlik ve kapkara bir gelecek.

Halkın Şehitleri

Böyle halkın «egemenliği»nden söz etmek kimin haddine?

İşte sağcı komandoların kurşunuyla alından vurulan Dr. Necdet Güçlü'nün kanı dahi kurumadı.

Ya ondan öncekiler...

İşçi sınıfının Zonguldak'taki şehitleri Mehmet Çavdar, Satılmış Tepe... Sonra Kanlı Pazar'da Duran Erdoğan... Sonra Gamak'ta şehit edilen Şerif Aygül.

Köylülüğün Tunceli'de polis kurşunuyla verdiği şehit: Mehmet Doğan Kılan...

Ve gençliğin Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı savaşırken verdiği şehitler: Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Ali Turgut Aytay, Mehmet Cantekin, Taylan Özgür, Mehmet Büyük Sevinç, Battal Mehmetoğlu...

Ve nihayet silahlı kuvvetlerin şehidi: Yedeksubay Asteğmen Dr. Necdet Güçlü...

Tam 31 Mart'ın yıldönümünde, yani emperyalizmin Türkiye'de halkla aydın birbirine düşürme oyununun en kanlı tezahürü olan olayın yıldönümünde Ankara'nın göbeğinde Dr. Necdet Güçlü'nün vurulması, elli yıldan beri aynı oyunun daha da ustaca sürdürüldüğünü kanıtlamıştır. Çünkü vurulan da, vuran da halk çocuğudur. Daha önceki olaylarda da birbirine karşı düşürülenler, ister sağ olsun, ister solcu olsun, halk çocuklarıdır. Sağcı Mustafa Bilgi ve Süleyman Özmen de aynı oyunun kurbanı olmuşlardır.

Şu anda 12 genç toprak altındadır. 100'e yakın devrimci genç hapisane köşelerinde gü-rütölmektedir.

İstanbul Cezaevi'nde 27 genç, Nizip'te 3 genç, Diyarbakır'da

11 genç, Birecik'te 5 genç, Ankara'da 24 genç, Adana'da 4 Zonguldak'ta 23 genç yatmaktadır.

Ya Türkiye halklarına karşı işlenen suçlar?

Doğu'dan gelen ses

«Halk egemenliği»nin elli yıldönümünde hâlâ jandarma ve komando birlikleri uçaklarla, helikopterlerle Türkiye halklarına savaş ilan edebilmekte, zulmetmekte, insanlık haysiyetini ayaklar altına almaktadır.

«Halk Egemenliği»nin 50. yıldönümünde Doğu'dan yüzlerce Silvan'ının imzasıyla gelen şu sese kulak verin:

«Ekonomik ve sosyal bunalımın had safhaya geldiği son aylarda, Adalet Partisi iktidarının tam bir çıkmaz içine girmesi ile memleketin her köşesinde beliren huzursuzluk karşısında iktidarın bir baskı yönetimine gittiği açıkça görülmektedir. Bu cümleden olmak üzere Güneydoğu illerimizde Hükümet kararname-i ile özel şekilde yetiştirilmiş, helikopter ve keşif uçakları ile donatılmış İkbinin üstünde komando ve jandarma birlikleri tam bir terör havası yaratmaktadırlar.

Halka işkence

«Masum insanlar, kadınlar ve genç kızlara işkence yapılmakta, yasa dışı ve izinsiz olarak aramalar yapılmakta ve hatta binlerce insan özel kamplara alınmaktadır. Bölgedeki huzursuzluk had safhaya ulaşmıştır. Silah toplama bahanesi ile dayaktan geçirilen vatandaşlardan yaralananlar ve ölenler vardır. Buna rağmen ağaların himayesindeki eşkiyalar Doğuda keşmekeş ve fukara vatandaşlara her türlü baskıyı yapmak

tadırlar. Hayvan hırsızlığı, vurgun, kaçakçılık, adam öldürme olayları devam edip gitmektedir. Halk bir yandan ağaların himayesindeki kanun dışı zor-baların baskısı altında ezilirken öbür yandan sözde asayiş sağlamakla görevli AP İktidarının gönderdiği komandoların da mezalimine maruz kalmaktadır. Komando hareketi ile yapılan anayasa dışı baskıların son hal-kasını teşkil eden Silvan olaylarına kısaca değinmek istiyoruz.

«8.4.1970 tarihinde safakla beraber Silvan ilçe merkezi jandarma ikinci bölge komutanlığına bağlı altı helikopter, iki yüz motorlu araç ve donatılmış İkbin jandarma ve komando, topçu keşif uçaklarının da desteğiyle kuşatılmıştır. Kuşatma hareketi ile beraber ilçe merkezine giren birlikler hiçbir a-rama yetkisi olmadan aynı gün saat yediye kadar on yedi saat süre ile yüzlerce ev didik didik edilmek sureti ile aramaya tabi tutulmuş ve yataklarından kaldırılmış, erkekler özel kamplara alınarak korkunç işkencelere maruz bırakılmışlardır. Kadınlar ve kızlar evlerinden alınarak jandarma ve polis karakoluna getirilmişler ve işkence ile birlikte ağır hakaretlere maruz bırakılmışlardır. Adalet Partisi iktidarı bakanlar kurulunun verdiği tam yetkiyle hareket ettiklerini söyleyen komandolar ne Anayasayı, ne mer'î kanunları tanımamakta, adeta işgal edilmiş düşman topraklarında işgalci kuvvetler gibi davranmaktadırlar.

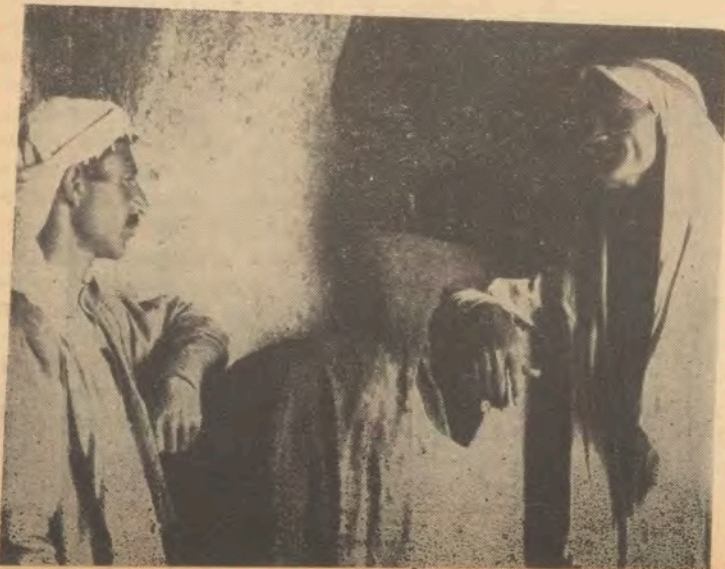
«Bütün bu büyük harekate rağmen, asayiş ihlal eden, can, mal ve ırz düşmanı firariler ve eşkiyaların hemen hiçbirini yakalanmamıştır. Ancak asayişsizlik içinde bunalan ve bizzat emniyetini temin etmek zorunda bırakıldığı için hayatını idame ettirmek iç güdüsü ile silah sağlamış olan fakir köylü vatandaşlar yakalanmaktadır. Düzenin kurbanı olan bu vatandaşlar gazete manşetlerinde kamuoyuna firari ve kanun kaçağı olarak gösterilmektedir.

«Ülkemiz ve milletimizin bütünlüğünü tehdit eden, bölgemiz halkını ümitsizliğe ve huzursuzluğa düşüren bu insanlık dışı

Lenin ilavemizi isteyiniz

Lenin'in 100. doğum yıldönümü dolayısıyla okurlarımız için hazırladığımız renkli ve offset baskılı Lenin tablosu ilavesini bayilerinizden istemeyi unutmayınız.

«Halk Egemenliği»nin 50. Yılında Doğu halkına reva görülen, terör ve zülmedir.

hareketlerin son bulmasını sağlamak için ızdıraplarımızı yakından bilen siz genç kardeşlerimize seslenmeyi ve bir baskı gurubu olarak harekete geçmeyi istemeyi kendimizde bir hak olarak görüyoruz. Görevlerinizi en etkili bir şekilde yapacağınız inancıyla gözlerinizden öperiz.»

Devrimci Doğu Kültür Ocağının bildirisi

Ve Doğulu devrimci gençler adına Devrimci Doğu Kültür Ocağı Başkanı Necmettin Büyükkaya şöyle demektedir:

«Doğu'da aylardan beri, hükümet kararnameyi ile özel şekilde yetiştirilmiş, helikopter ve keşif uçaklarla donatılmış, 2000'nin üstünde motorize komando ve jandarma birlikleri tam bir terör havası yaratmaktadır.»

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Bundan tam elli yıl önce, 23 Nisan 1920'de Türkiye halklarının kurtuluşunu müjdeleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulmuştur. Yurdu parçalamak ve paylaşmak üzere gelen savacı ve saldırgan emperyalistlere, tekelci kapitalistlere ve onların yurt içindeki işbirlikçilerine, yani köhne Osmanlı aristokrasisine ve levanten kapkaçılara Ankara'dan haykırılmıştır: «Hakimiyet bilakaydüşart milletindir.»

Elli yıl önce ortaya konulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkçılık Beyannamesi'nde ise şu sözler yer almıştır:

«Emperyalist devletlerin devlet ve milletimizin hayatına açıkça kasdetmeleri neticesinde müdafaai meşrua için toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, şimdiye kadar muhtelif vesilelerle sarahaten veya zımnen ilan ettiği maksat ve mesleğini bir kere daha bütün cihana arz için şu beyannameyi nesretmeye lüzum görmüştür.

«Türkiye Büyük Millet Meclisi milli hudutlar dahilinde (islam ekseriyetinin) hayat ve istiklalini temin ve

toprak ağaları, emperyalizmle bütünleşmiş büyük bürokratlar tarafından yönetilmektedir. İkili anlaşmalar hala yürürlükte, Konsorsiyum vargüçle Türkiye'yi soyuma planları yapmaktadır. Madenlerimiz, emperyalistlerin elindedir. Yabancı sermayeyi teşvik gibi kapitüller nitelikli kanunlar, emperyalistler için her türlü imkanı hazırlamaya devam etmektedir. Yabancı üsler, Altın Fılo, demoklesin kılıcı gibi başımızda gezmektedir. İşçiler ve gençler açıkça kurgulanmakta, devrimcilere karşı yapılan terör artırılmakta, haklı istekleri için direnen köylüler dipçiklenmekte, Doğu Anadolu'da baskı ve şiddet hareketleri her geçen gün biraz daha genişletilmekte, sünni - alevi, Türk - Kürt birbirine düşürülmektedir.

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Ama son olaylar, halklarımızın «gerçek egemenlik» uğrunda yaptığı kazanın geliştiğini göstermektedir. Gelişen işçi hareketleri, ekonomik ve sendikalar mücadelesi, işçi yürüyüşleri, işçi mitingleri, grevler, fabrika işgalleri, ekonomik ve sendikalar mücadelesinin yanında işçi sınıfının siyasal mücadelesinin

lüzum ve onun yerli kuklalarıyla çelişen bütün yığınlar, «gerçek halk egemenliğine doğru yürümeye başlamışlardır. Bu bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine, toplumumuzun tek gerçek devrimci sınıfı olan işçi sınıfının örgütlü ve onun devrimci ideolojisi öncülük edecektir.

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Proleter sosyalistlerin görevi, toplumumuzdaki gerçek egemenlik uğrunda yapılan her çeşit mücadeleyi doğru kanallardan akıtabilmek için savaşmaktır. Bir yandan proletaryanın siyasal bilinç düzeyini artırmak, işçi sınıfı içinde proleter ideolojisinin kesin hakimiyetini sağlamak, işçi sınıfının örgütlendirilmesini gerçekleştirmek ve devrimci halk cephesi içinde işçi sınıfının politik, ideolojik, örgütsel ve donanmış gücünün (fiili) öncülüğünü gerçekleştirmek; bunların bağımsızlığını sağlamak. Öte yandan, işçi sınıfı ve dostlarını DEVRİM-Cİ HALK CEPHESİ içinde toplamak ve bugün için diyalektik bir bütünlük içinde acil olarak bu ikili görevden örgütlenme meselesine ağırlık vermek. Kendini devrimci görevlere aday gören ve bu görevleri gerçekleştirmeyen bütün oportunist kümelerle aramıza kesin çizgiler çekmek, her türlü oportünizme, sağ ve sol sapmaya karşı amansız bir mücadele sürdürmek.

Bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde, ülkemizdeki gerçek halk egemenliğine yönelik her mücadeleyi, dünya devrimci hareketlerini, tarihi, teorik ve aktüel bilgimiz ışığında doğru bir şekilde değerlendirmek, işçi sınıfının yedegine başta yarı işçiler ve yoksul köylüler olmak üzere, çıkarları emperyalizm ve onun yerli kuklalarıyla çelişen bütün sınıf ve tabakaları olarak HALK DÜŞMANLARINA karşı savaşıp «halk egemenliğini» tam anlamıyla gerçekleştirecek devrimci DEMOKRATİK HALK İKTİDARI'ni kurmak, KESİNTİSİZ DEVRİM süreci içinde durmaksızın bunu işçi sınıfının mutlak iktidarına dönüştürmek ve SOSYALİZMİ KURMAK. İşte proleter sosyalistlerin görevi.

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Fakat yalnız AP iktidarına karşı değil, genel olarak emperyalizme, özel olarak da Amerikan emperyalizmine, işbirlikçi patron, ağa, tefeci, bezirgan ve bürokratlara karşı halklarımızın kendiliğinden verdiği mücadele gelişmektedir.

Halklarımızın özelemlerine önderlik edelim. Gerçek hedefleri gösterelim. Emperyalizmi, kendine bağlı bütün unsurlarıyla yokedecek işçi sınıfının devrimci örgütünün önderliğindeki işçi - köylü temel ittifakı üzerinde yükselen DEVRİM-Cİ HALK CEPHESİ'ni oluşturalım. Savaşımızı kararlı kılalım. Mücadelemizi geniş kitlelere yayalım. Proleter sosyalizmin bayrağını en önde taşıyalım.

YAŞASIN HALKLARIMIZIN «GERÇEK HALK EGEMENLİĞİNE YÖNELİK MÜCADELELERİ.

YAŞASIN BU MÜCADELEYİ DOĞRU YOLDA GELİŞTİREN SOSYALİSTLER.

YAŞASIN DEVRİM-Cİ DEMOKRATİK HALK İKTİDARI.

ANT

«Halk Egemenliği'nin
50 nci Yıldönümünde

Halk egemen değildir !

Bu yasa dışı baskıların son halkası olan 8/4/1970 tarihindeki Silvan kuşatmasında, Anayasa, kanunları tanımayan komandolar, adeta işgal edilmiş düşman topraklarında işgalci kuvvetler gibi davranmışlardır.

«Yetkisiz aramalar, kanunsuz toptan tevkifler, kadın ve kızlara saldırılar, gerçek suçluların hiç bir zaman yakalanmaması ve son olarak Silvan'da uygulanan bu insanlık dışı davranışlar, aslında yıllardan beri devlet mekanizmasında hakim olan faşist ve ırkçı baskının yansımalarından biridir. Bu malum planlı hareketin bir parçasıdır.

«Bu olaylar, halkı, silahlı güçlere karşı baş kaldırmak için birer tahrik niteliğindedir. Bu kasdı hareketler, mazlum halkın sabrının taşması halinde kamuoyuna isyan gibi gösterilecektir. «Doğu Anadolu halkı isyan etti» dedirtmek için mevcut bütün gayretler ısrarla deneniyor.

«Basının bu olayları susmakla geçiştirmesi anlamıdır. Basının susması, sistemli olayların devam etmesi ve sıklıkla etkilili olmaktadır.

«Doğuda ısrarla uygulanan açık bir tahrik ve provokasyon niteliği taşıyan bu politika, vahim planları tezgahlamak içindir. İktisadi bunalım içinde kıvrılan siyasal iktidar, uyanmakta halkın dikkatini başka yöne çekecek ve devrimci güçler böl-

hilafet ve saltanat makamını tahsis alıyorsa teşekkül etmiştir. Binaenaleyh, hayat ve istiklalini yegane ve mukaddes bildiği Türkiye halkını emperyalizm ve kapitalizmin tahakküm ve zulmünden kurtararak irade ve hakimiyetinin sahibi kılmakla gayesine vasil olacağı kanaatinde.

«Büyük Millet Meclisi, milletin hayat ve istiklaline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzüne karşı müdafa ve bu maksada muhalif hareket edenleri te'dip azmiyle müesses bir orduya sahiptir. Emir ve kumanda selahiyeti, Büyük Millet Meclisi'nin şahsiyeti maneviyesindedir...»

Savacı ve saldırgan emperyalistler, çok güçlü bir anti - emperyalist savaşla kovulmuş, Türkiye halkları zafere ulaşmıştır. Ama bu zaferi gerçek sosyal dönüşümler izleyememiş. «Halkçılık Beyannamesi»ndeki parlak cümleler kağıtlar üzerinde kalmış ve ülkemiz tekrar emperyalizmin kucakına düşürülmüştür.

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Bugün Türkiye emperyalizm, emperyalizmin işbirlikçisi patronlar ve

sarsıcı gelişimi, Tekirdağ'dan İzmir'e, Trabzon'dan İskenderun'a, Urfa'dan Siirt'e, Adana'dan Karadeniz'e uzanan köylü mitingleri, toprak işgalleri, tefecilere, bezirganlara ve toprak ağalarına karşı yapılan hareketler, işsizlerin, seyyar satıcıların, dar gelirli vatandaşların, küçük memurların direnişleri, gençliğin inatçı, sarsılmaz mücadelesi, gerçek halk egemenliğine doğru ilerliyor.

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir. Ama halklarımız bir gün mutlaka egemen olacaktır.

HALK, TOPLUMUMUZDA ÇIKARLARI EMPERYALİZM VE ONUN YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİYLE ÇELİŞEN TÜRKİYE HALKLARININ BÜTÜN SİNİF VE TABAKALARIDIR. (Halk kavramımız, onu imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış kitle çağrışımlarıyla gerçek olmayan bir anlamda kullanıp bu kavramı yozlaştırmak isteyen küçük burjuva ideologlarının tanımından çok farklıdır.)

Başta işçi sınıfı olmak üzere, yarı işçiler, yoksul köylüler, köy ve şehir küçük burjuvazisi, çıkarları emperya-

gecilik göstermeliği ile parçalanacaktır.

«Halkımız demokrasi mücadelesi içindedir. Bu mücadele demokratik temel haklar alınmadan duramaz. Ve de Doğu'da demokrasi gerçekleşmeden, Türkiye'de demokrasi her zaman yılmaya mahkum bir oyun olarak kalacaktır.

«Faşist iktidarın Silvan olaylarını 11 Mart'taki Irak hadisesinden sonra tezgahlanması gerçektir. Manidar görülmektedir. Açıkça halklar arası bir çatışma yaratmak gayesi güden bu fa-

şist eylemlere karşı tüm vatandaşlarımızı derinden direnmeye çağırıyoruz.

«Türkiye halkları bu tip teraplere gelmeyecek, birlikte emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı devrimi gerçekleştireceklerdir.

«Mesele kamuoyuna doğru şekilde aksettirilmeli, bu hususta roportaj yazı ve makalelerle gerçek yerler uyarılmalı, muhtemel olaylara şimdiden engel olacak şekilde nesriyat yapılmalıdır.

«Bu olaylara karşı gerekli

hassasiyeti ve tepkiyi gösteremeyenler tarih karşısında sorumludur.»

«Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde meseleyi, sadece, Meclis'teki diğer yüzlerden farklı bir Bayar'ın Meclis'e «şeref misafiri» olarak girip girmemesinden ibaret sananlar, gerçekten devrimci iseler, Doğu'dan yükselen bu feryada kulak vermek ve Türkiye halkları üzerine emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin tezgahladığı oyunu teşhir etmek zorundadırlar.

«Halk egemenliğinin 50. yıl-

dönümünde, bu hafta, sosyalistler tarafından bu yönüyle ortaya konulmalıdır.

Ve bütün devrimciler, gerçek «halk egemenliğini» tam anlamıyla gerçekleştirecek Devrimci DEMOKRATİK HALK İKTİDARI için işçi sınıfı öncülüğündeki Devrimci Halk Muhalefeti'nde saflarını almalıdırlar.

Bilimelidir ki, «halk egemenliğini» işçi sınıfı öncülüğündeki emekçi halk kitlelerinden başka hiçbir kuvvet gerçekleştiremez. Aksini iddia edenler, «halka ihanet» durumundadırlar!

Önceki hafta Adana'da köylüler, ağalar tarafından gaspedilen toprakları işgal ederek anayasal direnme haklarını kullanmışlar, fakat anayasayı sadece ağa ve kapitalistlerin mülkiyeti çıkarına yorumlayan iktidar Jandarma zoru ve zulmüyle köylüleri araziden attırıştır. «Halk egemenliğinin 50. yıldönümünde bu halk düşmanlığını belgeliyor».

Halk "egemenlik,, kavgasını şimdi kendisi veriyor

A. Nuri Ayvalı

(Adana'dan Yazıyor)

Türkiye'de «halk egemenliği» ilan edileli elli yıl, 1961 Anayasası yürürlüğe gireli dokuz yıl oldu. Elli yıldan bu yana «vatan ihvanetle» hükümlenen nice adamlar kuyudan çıkarıldı, nice «ihanet koalisyonları» kuruldu, nice elli yıllık solcuların koltuğunun altından yüz milyonlar çıktı da; halk egemenliğinin, anayasanın, geniş halk kitlelerinin yararına olan hiçbir ilkesi uygulanmadı. Ve, sermaye sınıfının siyasi iktidarlarının bu ne me gerekliliği ve vurdum duymazlığı karşısında, bir tarım ülkesi olan yurdumuzda, halk haklı olarak toprak işgallerine başladı. Yozgatta, Atalanda, Göllücedeki toprak işgalleri halkasına, nisan ayı başlarında Adananın Kilise köyündeki toprak işgali ile bir halka daha eklendi. Olaya, işbirlikçi «sarı basın» gerekli ilgiyi göstermedi.

Kilise köyü, Adananın Karataş ilçesine bağlı yüz hanede 466 nüfuslu bir ova köyüdür. Köyün on -yirmi dönüm tarla iki hanesi dışta tutulursa, bütünü bir karış toprak yoktur. Oysa köy, verimli Yüreğir ovasının ortasında bir yoksulluk garnizonudur.

Köy halkından 1310 doğumlu İzzet Çil, kurtuluş savaşı gazisidir. 41. Alay, 2. Tabul, 7. Bölükte gavura karşı savaşmış. Şimdi köy kahvesinin bitişigindeki bir kulübede «insan» ve de «gazi» onuruna yaraşır bir biçimde yaşıyor; 1317 doğumlu Hüseyin Balaban'da kurtuluş savaşı gazisi. O da İzzet Çil gibi, bir karış toprağa hasret. Herkes İzzet Çil ve Hüseyin Balaban gibi...

Köyün dört bir yanı ova, verimli topraklar göz alabildiğine uzanıyor. İzzet Çil'ler, Hüseyin Balaban'lar vatana sahip çıkar-ken bir kısım açığözler de toprağa sahip çıkmış. Köyün girişinde bir çiftlik var, «Aliye Hanımın Çiftliği» diyorlar; 17.000 bin dönüm imiş. Köyde Aliye Hanımın adını herkes biliyor da, nasıl bir kadın olduğunu bilen, kendini gören yok; sağ olduğunu söylüyorlar. Çiftlik tipki «Hanımın Çiftliği», gözalabildiğine uzanıyor.

DİPÇİKLENEN KADIN

— Halka Jandarma zulmü —

Topraklarımız kimin

Köyün diğer topraklarının da durumu şöyle:

1. Rafet Milli: 8.000 dönüm,
2. İzzettin Özgiray: 4.000 dönüm,
3. Mithat Milli: 2.000 dönüm,
4. Fahri Torun: 1.000 dönüm.

(En yoksulu bu zavallı!) Bunlardan İzzettin Özgiray'ın sadece Kilise köyündeki toprağı 4.000 dönümdür. Daha başka yerlerdeki toprakları ile birlikte toplam toprağının 20.000 dönüm olduğu söylenir. Kendisi bir zamanların Ziraat Odaları başkanıdır. Adananın diğer ağaları onun ağzına bakarlarmış. O ne söylerse, ötekiler de onu tekrarlamış. Anlatılanlara göre İzzettin Özgiray ağaların ağasıdır.

Köyün yakınından geçen Seyhan nehri zamanla yatağını değiştirmiş, bu değişiklik toprak ağası İzzettin Özgiray'ın toprağına topraklar katmış. 1968 de köye gelen «Kadastro», İzzettin Özgiray'ın toprağında 344 dönüm fazlalık bulmuş. Bu 344 dönüm tarla hazineye intikal edecek ve hazine de burayı köylülere icara verecektir. İşin nor-

Sosyal sınıf pusulasını gasıran kimsenin siyasetten konu açması, dilinin altında birşey saklamıyorsa, iflah olmaz toyluğun sırtmasıdır.

Modern toplumun kapitalist üretim temelinde başlıca sosyal sınıflar:

1 — Kapitalist sınıfı,

2 — İşçi sınıfı... dir.

Batıda da, Batıcı Türkiye'de de başka pusula yoktur: ya kapitalist sınıfın pusulasıyla, ya işçi sınıfının pusulasıyla siyaset denizine açılır. İkisi ortası bir başka pusula yoktur. Çünkü kapitalist üretim yordamı içinde başlıca sosyal sınıflar onlardır.

Türkiye'de kapitalistlerle işçiden başka insan yok mu? Var. Hem de en çok onlar vardır. Türkiye'nin nüfusunun yüzde 70-80'i ne kapitalisttir, ne işçidir. Varlığı bu derece büyük olan kalabalık yığınlarımız hiç midirler?

Hayır. Onlar yalnız modern üretimin insanları olmadıkları için, toplumun temel münasebetlerinde (ekonomi gidişimizde) hiçbir dolaysız rol oynayamazlar.

Onlar başlıca sosyal sınıflarımız durumunda ve çıkarında bulunmadıkları için, politikamızın teşkilatlı münasebetlerinde (partilerimizin gidişinde) de hiçbir doğrudan doğruya ve bağımsız rol oynayamazlar.

Kayzer: «Bir millet ya örs olur, ya çekik» demiş. İşçi sınıfı dışındaki sosyal yığın-

larımız ne örs olabilirler, ne çekik. Onlar çekikle örsün (kapitalist sınıfı ile işçi sınıfının) arasında döğülen ham demir gibidirler.

Örs de, çekik de demirdendir. Ama demirin örs veya çekik haline gelmesi için, daha önce tavlınması, sonra örsle çekik arasında metoduca döğülmesi, en sonunda su verilip çekileştirilmesi şarttır.

Kapitalizm denilen demirhane, de, Sermaye çekiş ise, işçi sınıfını örs gibi kullanarak, bütün öteki orta ve kadim çağ artığı yığınları ham demir gibi ateşe sokup döverek istediği biçime sokar. (Emperyalizm, Faşizm ve ilh. düzenlerinde küçükburjuvazi azbuz alet olmaz.)

İşçi sınıfı çekik olur da sermayeyi örs gibi kullanırsa, aynı yığınları dilediği biçimleri verebilir. Ama o geniş demir yığını kendi başına kalkıp kendi kendisini, yahut başkasını ne örs haline sokabilir, ne çekik edebilir.

Avcıoğlu, sosyalizmi «yarımın meselesi» sayıyor. Mustafa Kemal de, Birinci Büyük Millet Meclisi'ne sunulan «Halkçılık Programı», anti-emperyalist mücadele sırasında, «zaferden sonra»ya bıraktırmıştı.

Aradan 44 yıl geçti. Bugün Türkiye'de herkes «İkinci Kuvayimilliyeye» seferberliğini düşünüyor. Neden?

Çünkü Sivas Kongresi'nde tartışılan «A-

Jandarma dipçikliğiyle çocuğunu düşüren asker ailesi Sevim Doğan ve Kilise Köyü'nün yiğit anaları

«— Jandarmanın her vurduğu dipçik, bir kadının acı acı bağırmasına sebep oluyordu. Kiminin burnu, kiminin kolu, kiminin de karnındaki çocuğuna vurarak ağır yaralar açıyorlardı.

Sabahın beşinde bir kara bulut gibi köye giren sözde kolluk, gerçekte ağanın kuvvetleri, kadın dememiş, çocuk dememiş, genç - yaşlı dememiş köylüyü dipçikten geçirmiş ve ekili tarla ağanın adamları tarafından stülmüştür.

Karanlığın inmesi ile birlikte taşıtlarına binen kolluk kuvvetleri, kaymakam ve ağanın adamları olay yerini terk etmişler; giderken de, tarlaya tekrar müdahale ettikleri taktirde kendilerini bu köyden süreceklerini vs. söylemişlerdir.

Onların gitmesi ile köylüler tekrar tarlaya girmişler ve ikinci kez bostanlarını ekmışlerdir. Tarlanın başında kadınlar sürekli nöbet halindedir. Kendisi hiç bir zaman gelemeyen ağanın adamları da köye girememektedir artık.

Asker ve Asker ailesi

Kilise köyündeki toprak kavgasının bilançosu şudur: 50 yaşlarındaki Hatun Aslan yediği dipçiklerin ve olayın etkisi ile aklı dengesini yitirmiş; 50 yaşındaki Hatice Eyrar'ın sol bileği çatlamış; 40 yaşlarındaki Sultan Doğan'ın sol bileği kırılmış; 25 yaşındaki Şerife Yiğit'in omuzu kırılmış ve çeşitli yerlerinden yaralar almış; 23 yaşında Zeliha Güler'in de burnu kırılmıştır. Bunların hepsinden daha acı olanı da; yirmi yaşında, iki çocuk anası, kocası askerde

Olaylar başlıyor

Bunu duyan ağa beyninden vurulmuşa dönmüştür. Bir anda valiyi, garnizon kumandanını, kaymakamı harekete geçiren ağa, 65 jandarma ve kaymakamı bir oğlu, iki yiğeni ile birlikte köye yollar. Ekilen tarlayı sökmek - sürmek için dört traktör de emre hazır.

Durumu öğrenen köylüler, özellikle de köy kadınları, koşarlar tarlaya. Traktörler tarlayı sürmeye başlamıştır bile. Bunu

gören köylü kadınlar, kendilerini traktörlerin önüne atarlar. Başlar jandarmayla bir cebelleşme, Jandarma baş edemez kadınlarla. Anadolu anaları «Sizi de biz doğurduk köpeğin döllerini!» diye jandarmalara saldırmakta, traktörlerin tarlayı sürmesini engellemektedir. İlk gün köylülerle başa çıkamayan kolluk kuvvetleri (!) akşam üzeri birliklerine dönerler.

İkinci gün Karataş, Yüzbaşı, Doğanekent ve Ceyhan karakollarından takviye birlikler alarak, başlarında bir yarbayla 160 jandarma, Kaymakam ve ağanın adamları sabahın saat beşinde gene tarlanın başına varırlar. Köyün erkekleri ileri sokulamamakta ama, kadınları tarlanın başındadır. Traktörler köylünün ekili tarlasına gene girer, kadınlar kendilerini gene traktörlerin önüne atarlar. Yarbay jandarmalara, «Vurun!» diye emir vermektedir. Kaymakam «Vurun!» diye emir vermektedir. Emir kulu jandarmalar, anadolu anasına vurur da vurur!

"Halkın egemenliği," niçin gerçekleşemedi?

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Dr. Hikmet Kivilmli, ANT tarafından yayımlanan «27 MAYIS VE YÖN HAREKETİ'NİN SINIFSALELESTİRİŞİ» adlı eserinde, elli yıl önceki milli kurtuluş hareketinin neden gerçek «halk egemenliği»ne dönüşemediğine de marksist açıdan ışık tutmaktadır. Aşağıda, kitabın bu konuyla ilgili bir bölümünü sunuyoruz.

merikan Mandası'na yakın bir Amerikan üsleri ve Amerikan sermayesi altındayız.

Bu duruma düşmemizde, hiç değilse bugün, o ilk erteleme kararının az rol oynamadığını iddia edebilir miyiz? Türkiye Büyük Millet Meclisi, Halkçılık Programı'nı zaferden önce ele alıp işleseydi, zaferden sonra o kadar kolayca ve mutlak surette unutulabilir miydi?

Halkçılık programı hasıraltı edilmeyip gerçekleşse idi, bugün Türkiye bu denli geri ve emperyalizm tehlikesiyle karşı karşıya kalır mıydı?

Büyük Millet Meclisi toplandığı zaman Türkiye'nin merkezleri: İstanbul, Marmara, Ege, Antalya, Adana bölgeleri işgal altındaydı.

En bilinçli olması gereken Almanci komprador kapitalistler kanadı İttihatçılar bile, işgalcilerle hemen uzlaşma yolları aratıyordu.

İşçi sınıfı Anadolu'yla, silah kaçırmaktan başka yolla bağlı değildi. Bugün Türkiye bir bütündür. O zaman modern işçi yüzbinlerde idi. Şimdi en az 2 milyon şehir işçisinin dörtte biri teşkilatlanmış insanımızdır.

O zaman, Tefeci - Bezirganlarla egraf ve ağalar, beyler bile, kendilerini Müslüman biliyorlar, «gâvur» dedikleri emperyalistlerle açıktan açığa bir kaba giremiyorlardı. Ancak tek tük casuslarıyla, ayıp ettiklerini herkesten, hatta kendi kendilerinden saklayarak, gizli ihanet yollarında buluyorlardı.

Şimdi işveren sınıfı ile bezirgan ve hacıağalar hep laiktirler. Nurcu geçinenler bile, Amerikan «barış gönüllüleri»nden misyonerlik dersi alıyorlar.

O zaman emperyalizm, elde silah kan

döküp ırza geçerek memleketi yakıyor, yıkıyordu. Şimdi emperyalizm, «barış» melaikesi, film yıldızı, kovboy sempatisi, çiklet sakızı, kız pantolonu biçiminde, camilerimize dek para getiren turist serbestliği ile gelmiş. Türkiye'ye kalkınma planları, uzmanları yağdırarak bir kurtarıcı gibi alkışlarla, bando müzika karşılanıyor. Sularımızda ve karalarımızda imtiyazlı kol geziyor.

Türkiye'nin milli mücadele yılları işi çok basitti: Ya ölecek, ya öldürülecekti. Cepheler açık, keskindi. Yalnız silahlar konuşuyordu. Silah sesleri arasında Halkçılık Programı savaşanları bilinçlendirebilirdi. Ama, onu kavrayamayan kumandanlara platonik bir telkin gibi görünebilirdi.

Bugün en büyük silah: top, tüfek değil, fikirdir. Türk milleti kafadan gayrimüsellah edilmiştir. Halka elle tutulur, açık, duru, gerçek bir ülkü, ancak sosyalist kadroyla verilebilir.

Bir avuç finans - kapitalistin Türkiye'yi daha kısıtlı bağlamak için bulanık suda balık avlamasına ve ecnebi emperyalizmine yem yapmasına ancak sosyalist bilinçle kapılar kapatılabilir.

Yön'ün de, benzerlerinin de üzerlerine düşen başlıca görev, daima basit olan hakikatı çözüm telinden yakalamaktır. Bugün yeryüzünde emperyalizmden kurtuluşun tek yolu: onun tarihcil antitezi ve biricik olmasa bile, en kesin mezarkazicisi olan Sosyalizm'dir.

1966 yılı dünyamızda ilk büyük meydan muharebesi: «Kapitalizmin son konağı ile Sosyalizm arasında sonuna gelmiş bulunan» savaştır. Emperyalizme karşı savaşın, sosyalizm için savaştan ayrılacak yani kalma- mıştır.

Sevim Doğan'ın karnına vurulan dipçik darbeleri ile beş aylık çocuğunu düşürmesidir.

Düşünebiliyor musunuz? Asker ailesi askere dövdürülüyor ve karnındaki beş aylık çocuğunun düşürülmesine sebep olunuyor, yani, katil olunuyor, katil! Sorsanız, bütün bunları, mülkiyet hakkını korumak için yaptıklarını söylerler. Sevim Doğan'ın dört ay sonra doğacak nurtopu yavrusu da, ağanın mülkiyet hakkının korunması için öldürülmüştür, hiç değilse ölümüne sebep olunmuştur. Hani «mal canın yongası» idi. Yoksula gelince «mal», canın yongası, zengine gelince, yoksulun «canı», zenginin malının yongası!

Zenginin malı, mülkü ve çıkarları için, yoksulların ezildiği, kurşunlandığı, öldürüldüğü... bu düzenin adına, demokrasi diyebilmek için insa-

nın yüzündeki ar perdesini yırtıp atmamız gerekir.

Kilise köyünün on yıllık öğretmeni Turan Altıntaş anlatıyor:

«— Köye ilk geldiğimde, ağa kahveye gelse, tüm kahve güreden ayağa kalkardı. Ben de kalkardım. Bu durum beni üzer ve son derece düşüncelere salardı. Aylar ilerliyor, bu hep böyle sürüp gidiyordu. Köyden birkaç kişi ile iyice kaynaştıktan sonra, bu üzüntümü onlara belirttim ve: «Gelin, hiç olsun biz, ağa gelince ayağa kalkmaya- lım.» dedim. Uzun tereddütlerden sonra kabul ettiler. Onlarla hep bir masada otururduk. Bizim bu kararımızdan sonra ağanın geldiği zamanlar oldu; herkes kalktı, biz kalkmadık. Ama, ayak ayak üstünde otu- yorsak, ağa girince, elimizde ol- mayarak, üstteki ayak ötekide

yağın yanına tırp diye düşüverirdi. Bu böyle devam etti. Derken ağa girince ayağa kalkma- yanlar arttı. Giderek hiç kimse kalkmaz oldu. Ağalar da kahveye gelmemeye başladılar.

Sordum:

«— Gücünü Devlet güçleri ile de takviye ederek köylüyü kırıp geçiren İzzettin Özgiray nasıl bir ağıdır? Onun hakkında biraz bilgi verir misin?»

«— Kilise köyünde on yıl kaldım, daha bu adamın yüzünü görmüş değilim. Nasıl bir kişi olduğunu da bilmem. «Ağa» zehir demek, bu da «ağa» işte.

Çiftliğin adı «Aliye Hanımın Çiftliği» dir, Aliye Hanım kimse bilmez; kimdir, necidir? Çiftliğin adı «İzzettin Özgiray Çiftliği» dir, İzzettin Özgiray'ın kim olduğunu, nasıl bir yaratık olduğunu, nereden yiyip, nereden sulandığını köyün on yıllık öğretmeni bilmez! Bu, ne güzel ağalık, ne güzel mülkiyet hakkı! Mülk orda; siz Avrupalarda, İstanbullularda, Kazanan başka, yiyen sizsiniz. «Bu düzeni kökünden değiştireceğiz» diyenlerin de, kolunu, kanadını, «burununu» kırarsınız, olur gider.

Hayır! Bu böyle olup geldi ama, böyle olup gitmeyecektir. Hırsızlıkların hesabı sorulacak, hırsızların elindeki hırsızlık malları - mülkler alınıp, esas üretimi yapanın eline ve denetimine verilecektir.

Bütün bu keşmekeş, yarınki demokratik halk iktidarında olmayacaktır.

Muhtar Muhtaç Göngeç (eli bastonlu) ve Kilise Köylüleri ağa ile nasıl mücadele edileceğini tartışıyorlar.

Oyuna getirilen çay ekicileri fiilen direniyor!

Geçen hafta gazetelerin köşelerine sıkıştırılmış önem- siz(!) bir haber vardı. Habere göre çay üreticileri Pazar çay fabrikasını taşlamışlardı. Ertesi gün verilen habere göre de Ardeşen Çay Fabrikası 1500 çay üreticisi tarafından işgal edilmiş, işçiler dışarı çıkarıldıktan sonra fabrika müdürü rehin olarak içeride alakonulmuştu. İşgalci üreticiler «ma- val dinlemeye» pek yanaşmadıkları için yapılan yatıştırıcı konuşmanın pek etkisinde kalmadılar. Ve diğer fabrikaları da işgal ettiler.

ÇAY ÜRETİCİSİ KİMDİR?

Ülkemizde çayın çok kısa bir geçmişi vardır. Bundan 30 yıl kadar önce dikilen tek tük çay fidanları Karadenizli hal- ka ıskı serpmiş, 15-20 yıl önce de RİZE ve dolayında çay üretimi planlanmıştır. Gerçekten çayın ne olduğunu bilme- yen yöre halkına üretimi kabul ettirmek haylice zor olmuştur. Halk mısır ekimi ve fındık üretimi ile meşgul olurken (ki bu üretimler özellikle Rize halkına zararına malolmak- tayı) tarımsal devrim anlamına gelen çay üretimine geç- ken kışkuya kapılmış, benimseyememiştir. Ne var ki o gün- lerde Devlet, üretimi teşvik amacıyla tarlaların çay ekimine hazır hale getirilmesi için kredili yardımlarda bulunmuş, halk mısır ve fındık bahçelerini yok ederek yerine çay tohu- mu ekmıştır. Böylece Rize'de çay üreticisi doğmuştur.

Çayın ürününden yararlanabilmek için en az üç yıl bek-lemek gereklidir. Yani çay eken üretici ancak üçüncü yılın sonunda, o da %50 randıman olarak faydalanabilmektedir. Tam randıman için en az beş yıl beklemek lazımdır. Bu süre içinde diğer ürünlerden de yararlanma olanakları ortadan kalmaktadır. Çay üreticisi bu kadar büyük rizikoya neden girmiştir?

TEKELİN ÇAY SOYGUNU

Türkiye'de bütün ve pamuk soğunları olmaktadır. Bun- lar az da olsa bazı eylemleri yarattıklarından kamuoyunca iyi bilinmektedir. Bununla birlikte Türk kamuoyunun he- nüz bilmediği, Rize ili sınırları arasında sıkışmış büyük çay soğunu yapılmaktadır. Şöyle ki:

Yukarıda değindiğimiz büyük rizikolara giren çay üreti- cisi, tarlasından kendi emeği ile yada başkalarını çalıştır- rak topladığı bir kilo yaşı çayı TEKEL'e 300 kuruş karşılı- gında satmaktadır. Bilindiği gibi 4 kg yaş çaydan 1 kg kuru çay elde edilmektedir. Yani TEKEL piyasada 40 ila 60 TL arasında sattığı beher kilogram çay için üreticiye 12 lira vermektedir. Uzmanların hesapları alarına göre, bir kilo- gram çay, tüm fabrikasyon masrafları da dahil edilmek su- retiyle 18.50 TL ye mal olmaktadır. Buna karşılık TEKEL %100-150 arasında kâr sağlamaktadır. Çay üreticisi ise 1 kg. taze çaydan net olarak 3 lira kazanmamaktadır. Çünkü, çayın bir de toplama masrafı vardır. Sabahın saat 6'sından akşamın 18'ine kadar çalışan bir üretici yada çay toplama işçisi ancak 20 kilogram çay toplayabilmektedir. 12 saat ça- lışan bir işçiye en az 40 lira civarında bir para ödenmekte- dir. Şu hale göre, bir kilogram çay için 2 lira da toplama işçiliği olarak ayrılacaktır. Geriye kalan 100 kuruş üreticinin eline geçen net miktardır. Yani toprağın kirasıdır.

POLİTİKACI ÇAYA DA BURNUNU SOKUYOR

Rize'de adaylığını koyan politikacının kazanma nedeni çaydır denebilir. Hangi politikacı daha inandırıcı palavra sıkabilirse, hangi politikacı çay fiyatlarını garanti edebilir- se o rahatlıkla Meclis'ten içeri adım atabilir. Gerçekten parti propagandaları hep çay üzerine yapılmış, üreticinin çayı de- ğerlendirileceğine dair söz verilmiştir.

Çay normal olarak 2,5 yaprak olarak işlenebilmektedir. Politikacı bu konuda oldukça büyük tavizler vermiştir. Bu- nun sonucu olarak da çay 3,5 yaprak olarak alınmaya bağ- lanmıştır. Bu uygulama epeyce bir süredenberi yapılmakta- dır. Şimdi ise politikacı seçilip yerini almış, üretici 2,5 yap- rakla başbaşa bırakılmıştır. TEKEL 2,5 yapraktan fazla çay satınalmamaktadır. Bu durum, çaydan kazanılanın en az %50 düşmesi demektir. Öte yandan çay fiyatları sabit tutul- mus, TEKEL, kârını artırdıkça artırmıştır. Halk elbette ki Rize'de de uyanmıştır. Devletin eline geçen paraların fert- lere iletilerek zenginler yaratıldığı ora halkınca da bilinmek- tedir. Halk ise angarya derecesinde çay üretimi yapmak zo- runda bırakılmıştır.

VE RİZEDE DE HALK VARDIR!

Rize'de çay üretimi neredeyse bir külfete dönüştürül- müştür. Birçok üretici aileleri önceden yaptıkları tarımı de- ğistirdikleri için pişmandırlar. Ama ne yazık ki dönüş de kolay değildir. Bu durumda yapılacak nedir? Halk yurt eko- nomisine katkıda bulunduğu için ceza mı çekecektir? Pol- itikacı kendi keyfindedir. TEKEL halkı müşkül durumlara sokacak kararlar vermektedir. Sömürü alabildiğine yaygın- laşmıştır. Halk ise bu gerçekleri öğrenmiştir. Sömürüye kar- şı çıkmak zorundadır. Ve bu zorlama ile halk fabrikaları işgale yönelmiştir. İşgalci üreticileri devletin zoru ile fab- rikadan dışarı çıkarmak hiçbir zaman hal çaresi değildir. Üreticinin hakkını vermek zorundadır. Üretici bu eyleme bağlanmadığı sürece Hükümetin hoşuna gitmeyen bu ey- lemlere sık sık rastlamak mukadderdir. Artık çay üreticisi, bütün ekicisi, pamuk ekicisi gibi uyanmış, kendi hak ve so- runlarına sahip çıkmaya başlamıştır. Bu gelişim doğaldır. Aksini düşünmek politikacının dar kafasına özgedir. Direnen çay üreticisini hep birlikte destekleyelim...

İnsanlık Büyük Bir Devrimciyi

LENİN 100 YAŞINDA:

BU hafta bütün dünya, insanlık tarihinin en büyük devrimlerinden birine önderlik etmiş, onu zafere ulaştırmış bir insanı saygıyla anmaktadır: Devrimci, düşündür ve devletadamı **Vladimir İlyiç Lenin**.

Lenin'in düşünceleri benimsensin yada benimsenmesin, sosyalist olsun yada olmasın, herkes, dünyada yepyeni bir çığır açan bu devrimcinin müstesna yerini kabul etmek zorundadır. Çünkü, tasvip edilsin yada edilmesin, Lenin'in önderlik ettiği hareket, çağımıza damgasını vurmuş, milyarlarca insanı yepyeni ufuklara yöneltmiştir.

Onun içindir ki, Lenin, sadece Sovyetler Birliği'nde ve sosyalist ülkelerde değil, UNESCO'nun da kararıyla, bütün dünya ülkelerinde resmi törenlerle anılmaktadır. Lenin'in dünyada gördüğü ilgi ve saygı öylesine büyüktür ki, yine UNESCO'nun resmen açıkladığına göre, eserleri bütün dünya dillerine en fazla çevrilen ve yayımlanan düşünür de o'dur.

Asıl adı Ulyanov olan Lenin, 22 Nisan 1870'te Simbirsk (şimdiki Ulyanovsk)'te doğmuştur. Ağabeyi Aleksander, üniversite öğrencisi iken Narodnik'lere katılmış ve Çar Aleksander III'e düzenlenen bir suikastte yer aldığı için idam edilmiştir. Lenin'in devrimci olmasında bu olayın etkisi büyüktür, fakat o ağabeyi gibi popülizmi değil, marksizmi seçmiştir.

Çar rejiminin keyfi yönetimini, büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin, sefaletin pençesindeki işçilere ve köylülere yaptığı zulmü yakından gören ve daha 17 yaşında iken marksist literatürü izlemeye başlayan Lenin, Kazan Üniversitesi'nde öğrenci iken, bir devrimci öğrenci hareketine katıldığı için tutuklanmış, önce sürgün edilmiş, daha sonra da polislin sürekli göz hapsine alınmıştır.

Lenin 1889-1893 yılları arasında Samara'da kalmış, disiplinli bir çalışmayla Marx ve Engels'in öğretilerini adamakıllı hazmederek devrimci görüşlerine kesinlik kazandırmıştır.

Ancak Samara devrimci eylemler için elverişsiz bir yer olduğundan, Lenin 1893 Ağustosunda St. Petersburg'a gitmiş Sosyal - Demokrat öğrenci çevresiyle ve devrimci işçilerle ilişkiler kurmuştur.

KAVGACI LENİN

1894'te Lenin çalışmalarının ağırlığını, Narodnik'leri hedef alan «**Halkın Dostları Kimlerdir**» isimli eserine vermiştir. Toplumda köylülüğü başlıca devrimci güç olarak gören ve devrimci aydınların köylere giderek çalışmalarını öneren Narodnik'lere karşı Lenin, Rusya'da ilk defa işçi sınıfının tarihi rolünü açıklamış ve işçi-köylü ittifakı fikrini ortaya atmıştır.

Aynı yıl, sansürden geçmiş dergilerde yazdıkları yazılarla marksizmi burjuvazinin çıkarlarına göre dejenere eden ve «**Legal Marksistler**» adını alan burjuva aydınlarına karşı da savaş açarak «**Narodizmin Ekonomik İçeriği**» ve **Mr. Struve'un Kitabındaki Eleştirisi**ni yazmıştır.

Lenin devrimci çalışmalara, misli görülmemiş bir enerji ve iltirasa kendini vermiş, işçilere propaganda için çeşitli beyannameler, makaleler, broşürler yazmıştır. Bunların hepsinde işçilerin anlayabileceği açık ve sade bir dil kullanmağa özellikle dikkat etmiştir. Kısa zamanda, marksizm konusundaki derin bilgisi ve bu bilgileri Rusya gerçeğine uygulamada gösterdiği kabiliyet dolayısıyla Lenin St. Petersburg marksistlerinin lideri durumuna yükselmiştir.

1895 sonbaharında St. Petersburg marksistleri, **İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği**'ni kurarak Rusya'da devrimci marksist bir işçi partisinin ilk çekirdeğini kurmuşlardır. Fakat bu kuruluş uzun ömürlü olmamış, aynı yılın Aralık ayında, Lenin başta olmak üzere, birliğin liderlerinden çoğu tutuklanmıştır. Lenin St. Petersburg'ta tam 14 ay hapisanede kalmıştır. Ancak bu sürede de boş durmamış, el altından işçilere ulaştırılan birçok risalelere kaleme almıştır.

1897 Şubat'ında Lenin Sibiryaya sürgün edilmiştir. Yenisey'deki Şuşensko Köyü'nde sürgün iken, daha önce, 1894 yılında St. Petersburg'taki devrimci eylemleri sırasında tanışmış olduğu Nadezda Krupskaya ile buluşmuş ve 22 Temmuz 1898'de de ömrünün sonuna kadar beraber olacağı bu hayat ve mücadele arkadaşı ile evlenmiştir.

Lenin sürgündeyken parti programı ve ayrıca 30'dan fazla eser yazmıştır. Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi adlı eserini burada tamamlamıştır. Ayrıca, St. Petersburg, Moskova ve diğer ülkelerdeki Sosyal Demokratlarla da devamlı ilişki kurmuştur.

Lenin sürgünde iken, 1898 Mart'ında Rus marksist örgütlerinin üyeleri Minsk'te toplanarak Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin kurulmasını kararlaştırmışlar ve bir merkez komitesi seçmişlerdir. Bu sırada, bazı bağırlı grev hareketleri üzerine, Rus Sosyal Demokratlar'ından bir grup, sadece ekonomik mücadele verilmesini, işçilerin sadece daha yüksek ücret, daha kısa işgünü ve daha iyi çalışma koşulları için savaşmakla yetinmelerini önermiştir. Politik mücadelede inisiyatif burjuvaziye bırakın ve işçi sınıfının devrimci rolünü hiçe sayan bu «**Ekonomistler**»e karşı da Lenin amansız bir mücadele açmış, 1899 yılında

işçi sınıfı hareketi içinde bu ilk «**oportünist**» tutuma karşı **Rus Sosyal Demokratlarının Bir Protestosu ve Rus Sosyal Demokrasisinde Bir Geri Eğitim** adlı eserlerini yazmıştır.

Lenin sürgünde bulunduğu sırada, Rusya'da çar rejiminin korkunç baskısı yüzünden legal bir marksist parti çalışmasının imkansızlığını gördüğü için, bütün Rusya'daki Sosyal Demokrat komitelere ve devrimci marksizm prensiplerini benimsemiş gruplara seslenecek, onları parti kongresine hazırlayacak bir gazetenin projeleri üzerinde çalışmıştır.

ISKRA VE LENİN

1900 Ocak ayında sürgün cezası biten Lenin, Krupskaya ile birlikte Sibiryadan ayrılmış, fakat kendisinin ne Moskova ve St. Petersburg'a, ne de diğer sanayi şehirlerine girmesine izin verilmediği için St. Petersburg yakınındaki Pskov'a yerleşmek zorunda kalmıştır. Ancak devrimci çalışmalarına orada da serbestçe devam etmek imkanı bulamadığı için Temmuz ayında Almanya'ya gitmiş ve **Iskra** (Kıvılcım)'ı yayınlamağa başlamıştır. Aynı zamanda parti organizatörü görevini yapan Iskra ile Sosyal Demokratlar'ın teorik organı olan **Zarya**'da Lenin birçok makaleler yazmış, gazeteler gizlice Rusya içine sokularak dağıtılmıştır. 1902 ilkbaharında Lenin ve Iskra'nın diğer yazı kurulu üyeleri Londra'ya gitmiş, oradan da Cenevre'ye geçmiştir.

Bu arada köylülere hitaben bir broşür yazmış, yine açık ve sade bir dille yazılan bu broşür, parti programındaki fikirlerin yayılmasında ve açıklanmasında büyük rol oynamıştır. 1902'de Lenin, proleter marksist partinin kurulmasında ve onun işçi sınıfının öncü gücü haline gelmesinde en büyük rolü oynayan ünlü **Ne Yapmalı** adlı eserini yazmıştır.

PARTİ VE LENİN

Lenin'in kafasındaki parti, İkinci Enternasyonal partilerinden tamamen farklı, Rusya'da çarlığı ve kapitalizmi yıkmaya gerçekten muktedir tam devrimci bir işçi partisi idi. İşçi sınıfı hareketine öncülük edebilmek için parti, ileri devrimci teori ile marksist teori ile silahlı olmalıydı. «**Devrimci teori olmadan devrimci hareket olamaz**» diyordu Lenin. Bu parti, merkez komitesinin emri altında askeri disiplinle çalışacak profesyonel devrimcilerden kurulu bir parti olacaktı.

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin İkinci Kongresi 30 Temmuz - 23 Ağustos 1903 tarihlerinde Brüksel ve Londra'da toplanmıştır. Delegelerin çoğunluğunun Iskra'cılar olması Lenin'in gayretlerinin hiç de boş gitmediğini göstermiştir. Program ve statülerde, bir istisnasıyla, tamamen Lenin'in görüşleri hakim olmuştur. Ancak partide ilk ciddi çatlak, üyelik meselesinden çıkmıştır. Martov ve kongre çoğunluğu, parti programını benimseyen, mali bakımdan partiyi destekleyen ve kişisel yardımda bulunan herkesin parti üyeliğine kabulünü savunurken, Lenin, üyelik için parti örgütlerinde bilfiil çalışmasını şart koşmuştur. Aynı zamanda proletarya diktatörlüğü için mücadeleyi partinin

başlıca görevi olarak kabul eden ve partinin Rusya'da sosyalist devrimin zaferi için çalışmasını öngören program da kongreye sunulmuştur. Merkez Komitesi ve Iskra yazı kurulu seçimlerinde Lenin'in adayları çoğunluğu kazanarak «**Bolşevikler**» adını almışlar, azınlıkta kalan oportünistler ise «**Mensevik**» olarak isimlendirilmiştir. Böylece İkinci kongrede Lenin'in Bolşevik Partisi fiilen kurulmuştur. Lenin, Kongre'den sonra Mensevik'lerin tutumlarını eleştirmek üzere **Bir Adım İleri, İki Adım Geri** adlı eserini yazmıştır.

İkinci Kongre'den sonra Bolşeviklerle Mensevikler arasındaki mücadele yıllar yılı amansızca sürüp gitmiştir. Buna rağmen Lenin partiyi ıdıretle yönetmeğe devam etmiş, parti komitelerine değişen koşullara göre devamlı talimatlar vermiş, devrimci doğrultuda en doğru tavırların alınmasını sağlamıştır. Parti'nin 1905'teki üçüncü, 1906'daki dördüncü ve 1907'deki beşinci kongrelerine de başlıca raporları Lenin sunmuş, kongrelerde Bolşeviklerle Mensevikler arasında cereyan eden mücadeleler hakkında işçi kitlelerine gerekli bilgileri vermek üzere makaleler, broşürler yazmıştır.

1905 VE LENİN

1905-1907 Devrimi sırasında yazdığı Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasi'nin İki Taktiği adlı eserinde, diğer yazılarında olduğu gibi, partinin yeni taktik sorunlarını açmıştır. Partinin 1905 Nisan - Mayıs aylarında yaptığı üçüncü kongrede, köylülüğün devrimci eylemlerinin desteklenmesi, istibdadı karşı ayaklanma arifesinde proletaryanın böyle bir harekete öncülük etmek üzere uyarması kararlaştırılmış ve Lenin «**Devrimci Demokratik İşçi-Köylü Diktatörlüğü**» glarını atmıştır.

1905 Devrimi, Lenin'in umduğundan da kısa zamanda patlak vermiş ve ona projelerini tamamen uygulama imkanı tanımamıştır.

1905 - 1907 devrimi, proletaryanın öncülük ettiği bir halk devrimidir. Ancak, işçi sınıfının Moskova ve diğer şehirlerdeki şiddetli mücadelesine, köylü kitlelerinin toprak sahiplerine karşı azimli direnişine rağmen devrim çarlık tarafından 1907'de ezilmiştir. Lenin bunun üzerine tekrar Rusya'yı terketmek zorunda kalmıştır. Ancak, devrimin yenilgisi, Lenin'in mücadele azmini asla kıramamıştır. Enerjisini ve gücünü yeniden toplayarak, partiyi yeni bir devrime hazırlamak üzere yoğun bir çalışmaya girmiştir.

Reaksiyon yıllarında Lenin felsefi çalışmalara da zaman ayırmış ve başlıca felsefi eseri olan **Materyalizm ve Ampiriyokritizm**'i yazmıştır. Bu eserinde Lenin, felsefe ile politika arasında yakın ilişkiliyi ortaya koyarak marksizmin, bilimsel teori ile devrimci pratiğin bütünü olduğunu ispatlamıştır.

1912'de Prag'da toplanan Bolşevikler Konferansı, Mensevik tasfiyecilerin partiden atılmasını kararlaştırmış, ayrıca parti üyelerini tasfiyecilerle karşı karşıya uyarmış, bütün çabaların parti organizasyonlarının yenilenmesi ve güçlendirilmesi üzerine tek-sif edilmesini istemiştir.

Lenin'in desteğiyle 1912'de St. Petersburg işçileri ilk Bolşevik günlük

Radikal bir ailenin çocuğu olan Lenin, ailesiyle birlikte

nciyi Anıyor

A: 1870

1870-1970

gazeteyi, Pravda (Gerçek)'i
lamaya başlamışlardır. Len
kuruluyla devamla haberle
da'yı günü gününe yönetm
men hergün Pravda'ya yazı
Lenin'in yazıları Pravda'da
V. Frel, V. I. T., Pravdist,
gi, Okuyucu v.b. imzalarıyla
mıdır.

SAVAŞ VE

1912 Haziran'ında Rusya
yakın olabilmek için Lenin
Krakov (Polonya)'a geçmiş
savaş patlayıncaya kadar o
mıdır. Savaş patlayınca Len
turya makamları tarafında
Hükümeti hesabına casusluk
dair uydurma bir itham üzeri
lanmış, ancak sonradan itha
sızıgı anlaşılarak serbest b
tır. Lenin, savaş sırasında, ç
emperyalist savaşa karşı i
mücadelesinin daha şiddetli
mesi gerektiğini görüyor, fak
turya'da buna imkan bulamı
amaçla İsviçre'ye geçmiş, ö
de, sonra Zürih'te olmak üze
san'a kadar orada kalmıştır.

1914'te Birinci Dünya Sa
layınca, İkinci Enternasyona
Avrupa sosyalist partileri ü
burjuva iktidarlariyla mütare
rak ulusal çıkarlar adına sa
tavır takınmışlardır. Lenin, I
ternasyonal partilerinin bu t
enternasyonal sosyalizme bir
larak nitelemiştir. Buna kar
juva iktidarlariyla mütareke
den sol . kanat sosyalistleri
Eylül'ünde Zimmerwald, 1916
ında Kienthal'de yaptıkları k
ları desteklemiştir. 1'inci Ent
nal'in ihanetidir ki, 1919'da
Enternasyonal'in kuruluşuna
tır.

Bu dönemde Lenin, milliy
runu ve milletlerinin kendi k
ni tayin hakkı üzerinde geniş
lar yapmış, partinin bu
programını geliştirmiştir. E
çarlık Rusyasının doğu halk
rindeki baskısına karşı ces
vaşan ve milletlerin tam eş
kendi kaderlerini tayin hakkı
la savunan Lenin'in düşünce
ğuda Ulusal Kurtuluş Harek
de ışık tutmaktadır. (Bak: Do
lusal Kurtuluş Hareketleri, V
nin, ANT YAYINLARI)

Lenin bu arada, Kapitaliz
Yüksek Aşaması Emperyaliz
serini de yazarak, yirminci
başından itibaren kapitalizmin
yeni aşamayı gözler önüne s
Lenin'in bu eseri, Karl Mar
pital'inin devamı sayılmakta

DEVİRİM VE

Rusya'da şubat 1917 bur
mokratik devrimi patlak ve
Lenin İsviçre'de bulunuyordu
min başarıya ulaştığını ve
devrildiğini duyar duymaz Ru
Bolşevik'lere telgraf çekerek
bu dönemde karşı karşıya ka
runlarla ilgili çözümlerini
mıdır. Bir an önce Rusya'ya
için canatan Lenin, İngiltere
sa kendisine vize vermedikleri
grup Bolşevik'le birlikte tek g

ANT

Kuzey Rus.
ştur. Bunu
klediği Ami
ğusunda bir
kurması iz
onlar Viladi
ve Tiflis de
na'yı isgal

dize getir.
inli bir ordu
ış, 15 Ocak
in Kızıl Or.
et Hüküme.
tibaren bir
karşı . ihti.
18 Aralık
k'ta yakala.
Ocak 1920'.
Polonya ye.
barışını im.
r. 1922'de de
erketmişler.

Vrangel'le.
ğı karşı .
vyetler Bir.
bancı güçler
erlerini çek.

yle tarımsal
evrimle hızlı
kısı sürede
güçleri ara
e güç evre.

Devrim ve
Komünizmi
re (1917 .
sağlam te
ni amaçla
cası (NEP)

nny Kaplan
yapılan su
sağlığına
22 yılı bağ
artık yorul
dır. Ancak
abilecek bir
tavsiyeleri
mayıs ayı
yanına felç
utulmuştur.
elmekle be
kün olama
pazara rast
yık devrim
54 yaşında
lerini yum.

B U hafta bütün sanlık tarihin devrimlerinden birine öndüğü zafere ulaştırmış bir gıyla anmaktadır: Devrim ve devletadamı **Vladimir**

Lenin'in düşünceleri yada benimsenmesin, sosy yada olmasın, herkes, dün ni bir çağır açan bu devrim tesna yerini kabul etmek. Çünkü, tasvip edilsin yada Lenin'in önderlik ettiği ha mıza damgasını vurmuş, insanı yepyeni ufuklara y

Onun içindir ki, Len Sovyetler Birliği'nde ve so lerde değil, UNESCO'nun la, bütün dünya ülkelerinde renlerle anılmaktadır. Len da gördüğü ilgi ve saygı yüküdür ki, yine UNESCO' açıkladığına göre, eserleri ya dillerine en fazla çevrilen lanan düşünür de o'dur.

Asıl adı Ulyanov olan Nisan 1870'te Simbirsk (yanovsk)'te doğmuştur. A leksander, üniversite ögr Narodnik'lere katılmış ve sander III'e düzenlenen b yeraldığı için idam edilmiş devrimci olmasında bu büyüktür, fakat o ağabey lizmi değil, marksizmi se

Çar rejiminin keyfi büyük toprak sahiplerinin listlerin, sefaletin pençesinde ve köylülere yaptığı zü dan gören ve daha 17 y marksist literatürü izlemey Lenin, Kazan Üniversitesi' iken, bir devrimci öğrenci katıldığı için tutuklanmış, gün edilmiş, daha sonra da rekli göz hapsine alınmıştı.

Lenin 1889-1893 yılları Samara'da kalmış, disiplin mayla Marx ve Engels'in adamakıllı hazmederek de rüşlerine kesinlik kazandı.

Ancak Samara devrim için elverişsiz bir yer olduğ un 1893 Ağustos'unda St. gitmiş Sosyal - Demokrat resiyle ve devrimci işçiler kurmuştur.

TÜSTAV

Devrimciyi

DA:

kabul eden ve yalist devrimin öngören prog. nalmıştır. Mez yazı kurulu se. layları çoğunlu. ikeler adını al n oportunistler isimlendirilmiş. ngrede Lenin'in kurulmuştur. ra Menşevik'le. mek üzere Bir jeri adlı eserini

sonra Bolşevik. andaki mücadele a sürüp gitmiş. in partiyi dir. m etmiş, parti koşullara göre ermiş, devrimci tavırların alın. Parti'nin 1905' i dördüncü ve elerine de bağ. anmış, kongre. enşevikler ara. mücadeleler hak. gerekli bilgileri ler, broşürler

5 VE LENİN

sırasında yaz. rimde Sosyal ktığı adlı ese. a olduğu gibi, sorunlarını aç. Nisan - Mayıs acü kongrede, lemlerinin des. karşı ayaklan. vanın böyle bir k üzere uyari. e Lenin «Dev. Köylü Diktatör.

n'in umduğun. tlak vermiş ve en uygulama

ni, proletarya. alk devrimidir. Moskova ve di. mücadelesine, k sahiplerine rağmen dev. 907'de ezilmiş, krar Rusya'yı nıştır. Ancak, in'in mücadele tır. Enerjisini layarak, parti. arlamak üzere mıştır.

a Lenin felsefi yirmiş ve baş. ateryalizm ve nıştır. Bu ese. olitika arasın. ya koyarak ri ile devrimci nu ispatlamış.

lanan Bolşevik tasfiyec. u kararlaştır. ni tasfiyec. e. bütün çabala. rının yenilen. üzerine tek.

1912'de St. şevik günlük

gazet. lama. kurul. da'yi. men. Lenin. V. F. gi, O. mıştır.

yakın. Krak. savaş. mıştır. turya. Hükü. dair. lanmış. sızlığı. tar. L. empe. müca. mesi. turya. amaç. de, s. san'a.

layme. Avrupa. burju. rak u. tavis. terna. enter. larak. juva. den s. Eylül. ında. ları d. nal'in. Enter. tir.

B. runu. ni tay. lar y. progr. çarlık. rinde. vaşan. kendi. la sa. guda. de işi. lusal. nin, A. L. Yüksek. serini. başını. yeni. Lenin. pital'i.

R. mokra. Lenin. min b. devrim. Bolşev. bu dö. runlar. mıştır. için ca. sa ken. grup.

nciyi Anıyor

: 1870 - 1970

gazeteyi, Pravda (Gerçek)'ı yayınlamaya başlamışlardır. Lenin, yayıncılıkla devamı haberlererek Pravda'yı günü gününe yönetmiştir. Her gün hergün Pravda'ya yazı yazmıştır. Lenin'in yazıları Pravda'da V. Ilyin, V. Frel, V. I. T., Pravdist, İstatistikçi, Okuyucu v.b. imzalarıyla yayınlanmıştır.

SAVAŞ VE LENİN

1912 Haziran'ında Rusya'ya daha yakın olabilmek için Lenin Paris'ten Krakov (Polonya)'a geçmiş ve büyük savaş patlayıncaya kadar orada kalmıştır. Savaş patlayınca Lenin Avusturya makamları tarafından, Çarlık Hükümeti hesabına casusluk yaptığına dair uydurma bir itham üzerine tutuklanmış, ancak sonradan ithamın asılsızlığı anlaşılarak serbest bırakılmıştır. Lenin, savaş sırasında, çarlığa ve emperyalist savaşa karşı işçi sınıfı mücadelesinin daha şiddetli sürdürülmesi gerektiğini görüyor, fakat Avusturya'da buna imkan bulamıyordu. Bu amaçla İsviçre'ye geçmiş, önce Bern'de, sonra Zürih'te olmak üzere 9 Nisan'a kadar orada kalmıştır.

1914'te Birinci Dünya Savaşı başlayınca, İkinci Enternasyonal'e bağlı Avrupa sosyalist partileri ülkelerinin burjuva iktidarıyla mütareke yaparak ulusal çıkarlar adına savaşçı bir tavır takınmışlardır. Lenin, İkinci Enternasyonal partilerinin bu tutumunu enternasyonal sosyalizme bir ihanet olarak nitelmiştir. Buna karşılık, burjuva iktidarıyla mütarekeyi reddeden sol - kanat sosyalistlerinin 1915 Eylül'ünde Zimmerwald, 1916 Nisan'ında Kienthal'de yaptıkları konferansları desteklemiştir. 1'inci Enternasyonal'in ihanetidir ki, 1919'da Üçüncü Enternasyonal'in kuruluşuna yol açmıştır.

Bu dönemde Lenin, milliyetler sorununu ve milletlerinin kendi kaderlerini tayin hakkı üzerinde geniş çalışmalar yapmış, partinin bu konudaki programını geliştirmiştir. En başta çarlık Rusyasının doğu halkları üzerindeki baskısına karşı cesaretle savaşan ve milletlerin tam eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkını ısrarla savunan Lenin'in düşünceleri Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri'ne de ışık tutmaktadır. (Bak: Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, V. I. Lenin, ANT YAYINLARI)

Lenin bu arada, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması Emperyalizm adlı eserini de yazarak, yirminci yüzyılın başından itibaren kapitalizmin girdiği yeni aşamayı gözler önüne sermiştir. Lenin'in bu eseri, Karl Marx'ın Kapital'inin devamı sayılmaktadır.

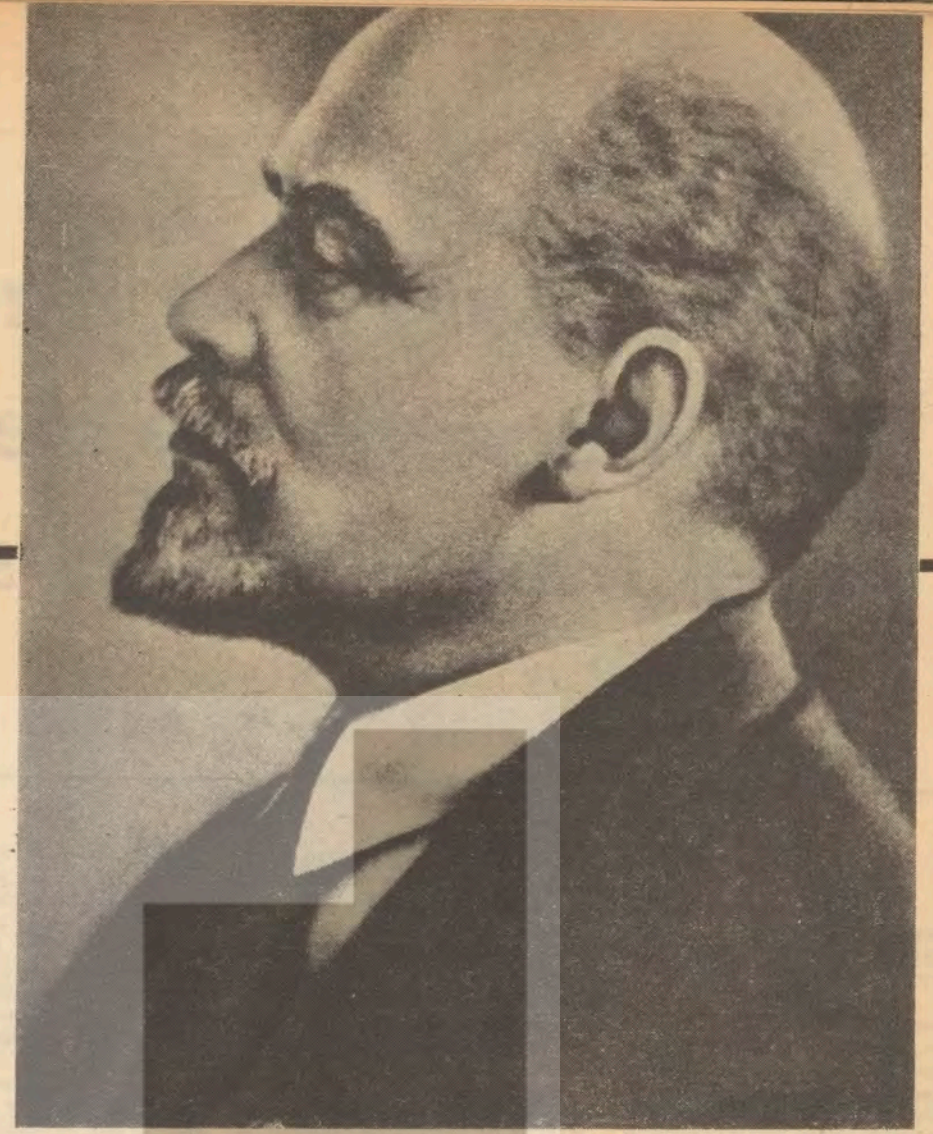
DEVİRİM VE LENİN

Rusya'da gubat 1917 burjuva demokratik devrimi patlak verdiğinde Lenin İsviçre'de bulunuyordu. Devrim başarıya ulaştığını ve çarlığın devrildiğini duyar duymaz Rusya'daki Bolşevik'lere telgraf çekerek partinin bu dönemde karşı karşıya kaldığı sorunlarla ilgili çözüm yollarını göstermiştir. Bir an önce Rusya'ya dönmek için canatan Lenin, İngiltere ve Fransa kendisine vize vermedikleri için, bir grup Bolşevik'le birlikte tek geçiş yo-

LENİN 40 YAŞINDA
— Sürgünde bir devrimci —

lu olan Almanya üzerinden Rusya'ya hareket etmiş, ve on yıllık bir ayrılıktan sonra 3 Nisan 1917'de Petrograd'a varmıştır. 4 Nisan'da yapılan bir Bolşevik toplantısında da ünlü Nisan Tezleri'ni açıklamıştır. Bu tezlerinde Lenin, burjuvaziyi iktidara getiren burjuva - demokratik devrimden sosyalist bir devrime barışçı yoldan geçmek için yol göstermektedir. Rusya'ya döndüğü andan itibaren Lenin kendisini tamamen devrimci çalışmalarına vermiş, parti merkez komitesinin, Pravda yazı kurulunun ve Petrograd Bolşevik örgütünün yönetimini doğrudan doğruya üstlenmiştir. Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Petrograd ve Bütün Rusya konferansları, onun yönetimi altında yapılmıştır. Petrograd'da işçilerin, askerlerin ve bahriyelilerin çeşitli miting ve yürüyüşlerinde bıkıp usanmadan kitlelere hitap etmiştir. Kitleleri Bolşevik safına çeken bu olağanüstü çabalar karşısında geçici hükümet Lenin'i tutuklama kararı almış, ama Lenin izni kaybederek Petrograd civarında bir kulübede gizlenmeye muvaffak olmuştur. Kaçak yaşadığı bu günlerde de Lenin boş durmamış, Devlet ve Devrim'i yazmıştır. Bir süre sonra kulübede saklanması tehlikeli hale geldiği için bu defa ateşçi kılıfına girerek bir lokomotifle Finlandiya'ya geçmiştir. 1917 Ağustos'unda Petrograd'da yapılan partinin altıncı kongresini de Lenin gizlendiği yerden yönetmiş, kongre barışçı yoldan işçi sınıfının ik-

tidara gelmesinin mümkün olamayacağını dikkate alarak karşı - devrimci burjuvazi ve toprak sahipleri iktidarını devirmek üzere partinin silahlı ayaklanmaya hazırlanmasını kararlaştırmıştır.

1917 sonbaharında devrimci bunalım başgöstermiş ve Lenin gizlice Petrograd'a gelerek bizzat ayaklanma hareketinin başına geçmiştir.

10 - 16 Ekim tarihlerinde parti merkez komitesinde silahlı ayaklanma konusu tartışılmış ve silahlı ayaklanmanın organize edilmesi yolunda Lenin'in getirdiği tarihi öneriler, Kamenev ve Zinoviyev'in muhalefetine, roçkin'in geçiktirici tutumuna karşılık çoğunlukla kabul edilmiştir. 10 Ekim'de Lenin'in başkanlığında bir politbüro, 16 Ekim'de de Devrimci Askeri Merkez teşkil edilmiştir. Lenin'in önerisi üzerine İkinci Sovyetler Kongresi'nden bir gün önce 24 Ekim'de ayaklanma başlatılmış ve 25 Ekim'de kesin zafere ulaşılmıştır.

Dünya tarihinde dönüm noktası teşkil eden bu sonuç, 650 delegesinden 400'ünü Bolşevik'lerin teşkil ettiği İkinci Sovyetler Kongresi'nde ilan edilmiş, kongre ayrıca Lenin'i Halk Komiserleri Konseyi başkanlığına getirmiştir.

İkinci Sovyetler Kongresi'nde alışıllar arasında kürtüye çıkan Lenin'in ilk sözleri şunlar olmuştur:

IKTİDARDA LENİN

— Şimdi sosyalist düzenin kurulmasına geçiyoruz.

Sonra bizzat kaleme aldığı «Barış Üstüne Karar»ını okumuş, işçi ve köylü hükümeti adına savaşan halklara ve onların hükümet'rine adil ve demokratik bir barış için görüşmeler teklif etmiştir. Bunu yine ünlü «Toprak Üzerine Karar» izlemiş, bütün mülkiyet kamuya maledilmiştir.

Lenin, sosyalist düzenin kurulmasıyla ilgili temel programını uygulamak için «Barışa Öncelik» tanımmasını gerekli görüyordu. Almanya ile barış mutlaka gerçekleştirilmeliydi. 3 Mart 1918'de Brest - Litovsk Barış Anlaşması imzalanmıştır.

Barış uzun sürmemiş, müttefiklerinin ve karşı - ihtilalin yardımıyla Almanlar, Sovyet Hükümeti'ni yıkmak üzere harekete geçmişlerdir, Arkhangelsk ve Murmansk'ta Fransız ve İn-

gilizlerin desteğiyle bir «Kuzey Rusya Hükümeti» kurulmuştur. Bunu 1918'de İngilizlerin desteklediği Amiral Kolçak'ın Volga'nın doğusunda bir «Geçici Rusya Hükümeti» kurması izlemiştir. Öte yandan Japonlar Viladivostok'u, Almanlar Bakü ve Tiflis de dahil olmak üzere Ukrayna'yı işgal etmişlerdir.

Lenin, karşı - ihtilali dize getirmek üzere güçlü ve disiplinli bir ordu kurulmasını gerekli görmüş, 15 Ocak 1918'de «İşçi ve Askerlerin Kızıl Ordusu» kurulmuştur. Sovyet Hükümeti, 1919 ilkbaharından itibaren bir milyon kişilik bir orduyla karşı - ihtilale hücum etmiştir. 1918 Aralık'ında Amiral Kolçak Irkutsk'ta yakalanarak kurşuna dizilmiştir. Ocak 1920'de Ukrayna'ya saldıran Polonya yenilgiye uğramış ve Riga barışını imzalamak zorunda kalmıştır. 1922'de de Japonlar Viladivostok'u terketmişlerdir.

Böylece Kolçak'ların, Vrangell'lerin, Denikin'lerin yürüttüğü karşı - ihtilal bertaraf edilmiş, Sovyetler Birliği'ne müdahale eden yabancı güçler Rus topraklarından askerlerini çekmek zorunda kalmışlardır.

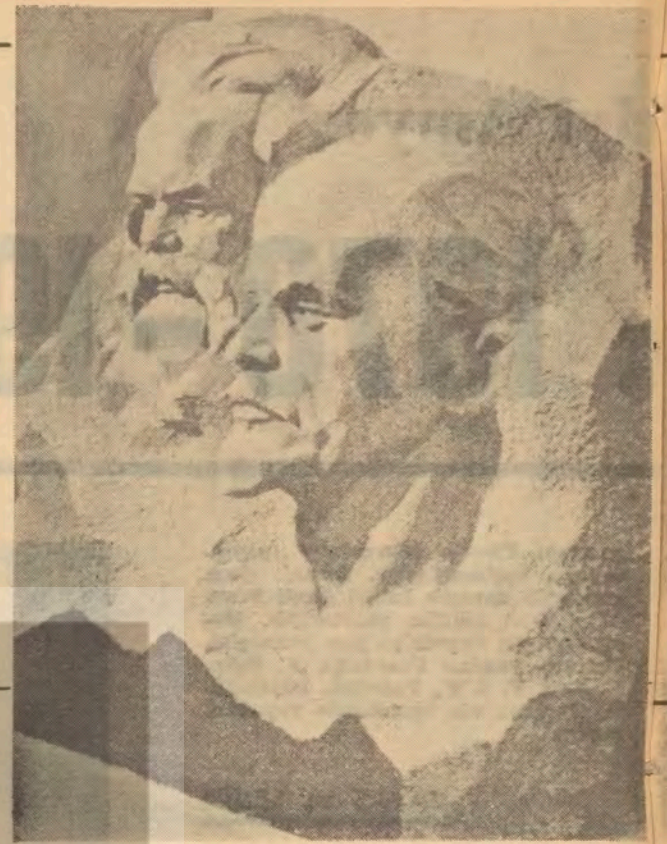
Devrim öncesi bütünüyle tarımsal bir ülke olan Rusya'nın devrimle hızlı bir biçimde sanayileşerek kısa sürede en önde gelen endüstriyel güçleri arasında yer alması, çeşitli ve güçlü evrelerden geçmiştir.

Ekim devresi öncesi, Devrim ve hemen ardından «Savaş Komünizmi» olarak adlandırılan devre (1917 - 1921)... 1' aları, rejimin sağlam temeller üzerine oturulmasını amaçlayan yeni ekonomi politikası (NEP) izlemiştir.

30 Ağustos 1918'de Fanny Kaplan adında bir kadın tarafından yapılan suikaste yaralanan Lenin, sağlığına tekrar kavuşmuşsa da, 1922 yılı başlarında doktorları Lenin'e artık yorulmamasını tavsiye etmişlerdir. Ancak yaratılışı itibarıyla boş durabilecek bir insan olmayan Lenin bu tavsiyeleri dinlememiştir, aynı yılın mayıs ayı başında vücudunun sağ yanına felç gelmiş, bir süre de dili tutulmuştur. Sağlığı zaman zaman düzelmekle beraber, kesin tedavisi mümkün olmamış, 1924 yılı ocak ayının pazara rastlayan 21. günü, çağın büyük devrimcisi Vladimir İlyiç Lenin, 54 yaşında olduğu halde hayata gözlerini yummuştur.

V. I. LENIN

ANT ☐ Sayfa 10

23 Nisan, «Halk Egemenliği» ilkesinin 50. yıldönümü... Bir anlamda «tamamlanmamış» bir demokratik devrim olarak kalan, Birinci Kurtuluş Savaşı'nın bilimsel sosyalist açıdan sımsal tahlilinin yapılması, başarısızlık nedenlerinin tesbit edilmesi, proleter sosyalistlerinin acil görevlerinden biridir.

Halk egemenliğinin 50. ve Lenin'in 100. yılında, «İki Taktik»in Türkçe çevirisinde çıkmamış olan «Sonsöz»ünün üçüncü bölümünü sunuyoruz. (Çıkmayan diğer bir bölüm de, «Bir Devrim Döneminde Bir Aşırı Muhalefet Partisi Olmanın Anlamı Nedir?». Bilindiği gibi, Lenin'in demokratik devrim üzerine geliştirdiği görüşlerin teorik köklerinden biri de, Marx'ın 1848'de Die Neue Rheinische Zeitung (Yeni Ren Gazetesi)'ta geliştirdiği görüşlerdir. Sunduğumuz yazıda Lenin, Marx'ın devrimin başarısında devrimci demokratik halk diktatöryasının gerçekleşmesinin kesin rol oynayacağı

görüşüne, karşı - devrimle aktif mücadelelenin gerekliliği, devrimci iktidar elde edilmeden bir takım «anayasa düşlerinin» hayalcilik olacağı, «halk» kavramının açılması, 1848 Alman «tamamlanmamış devrimi»ni eleştiren görüşlerine değinmekte ve bu devrimin başarısızlık nedenlerinden birinin de «proletaryanın bağımsız örgütleniş» olmadığına değinip «politik» alana uzanmayan, «kısıtlı», «ekonomik» işçi hareketlerinin devrimi başarıya ulaştıramayacağını söylemektedir. Nitekim Marx da, 1848 deneyinden geçtikten sonra, «Proletaryanın bağımsız örgütleniş» meselesine eğilmeye başlamıştır. Bu görüşlere dayanarak «İki Taktik»in bütününde, Mensheviklerin yalnız liberal burjuvazinin değil, meşrutiyetçi burjuvazinin de kuyruğuna takılması (yani görüşünde sol sekte bir politik yol izlerken, özde sağ oportünist olmak eleştirilmekte «devrimci geçici hükümet», işçi ve köylülerin devrimci diktatöryası, «halk a-

yaklanması» sloganları atılmaktadır. «Hayır, «çarlık üzerinde kesin zaferi» gerçekleştirebilerek biricik güç, halktır, yani, - temel büyük güçleri ele alıyorsa ve şehir ve köy küçük burjuvazisini bu temel güçler arasında dağıtıyorsa (çünkü küçük burjuvazi de «halktır» - proleter ve köylülerdir. «Devrimin çarlık üzerinde kesin zaferi», proletarya ile köylülerin devrimci demokratik iktidardır... Geriye «halk» kalıyor, yani proletarya ile köylüler: ancak proletarya, devrim yolunda sonuna kadar yürüyebilir... Sosyal - Demokratlar (o zamanki proleter sosyalistlerinin adı) proletaryaya, bizim devrimimiz evrensel bir halk devrimidir, diyor. Onun için sen en ileri sınıf olarak ve sonuna kadar devrimci bir sınıf olarak, sadece bu devrime olanca gücünle katılmakla kalmamalı, devrimde yönetici rol oynamalı. Onun için kendini dar anlamda bir sınıf mücadelesinin sınırları içine, özellikle sendika hareketleri içine hapsedemez-

sin, tam tersine sınıf mücadelesinin çerçevesini ve muhtevasını genişletmelisin ki, buna, aynı zamanda şu andaki evrensel Rus halk devriminin, demokratik devrimin bütün görevleri de girebilsin. Onun için sendika hareketini unutmamakla birlikte, en ufak legal imkanı kullanmayı reddetmemekle birlikte, devrim döneminde hürriyete, gerçek siyasi özgürlüğe giden biricik yol olan devrimci bir hükümetin kurulması hedeflerini ön planda tutmalısın.» (Bak: İki Taktik, M. E., Sol Yayınları, Ankara 1967, s. 57, 103 ve 130).

Devrimin başarıya ulaşmasında proletarya öncülüğünün gerekliliği, özellikle de proletaryanın bağımsız örgütlenmesi ve devrimci harekette iktidar meselesine, «Halk Egemenliği» ilkesinin 50. yıldönümünde ve siyasal ve işçi hareketleri alanında girdiğimiz büyük hareketlilik döneminde, bütün teorik kaynakları değerlendirerek, proleter sosyalistlerinin eğilmesi gerekmektedir.

özgürlüğünü. Zaferden hemen sonra burjuvazi gericilerle ittifaka girecektir. (Eğer, örneğin St. Petersburg işçileri askeri birliklerle bir sokak savaşında sadece kısmi bir zafer kazanıp, Messrs. Petrunkevich ve şurasının bir hükümet oluşturmaya izin verseydi, bu durum kaçınılmaz olarak Rusya'da da meydana gelecekti.) İkincişıkta ise devrimci demokratik diktatörya, yani devrimin kesin zaferi mümkün olacaktır.

Artık iş, büyük burjuvazi ile karşıtık içinde bulunan, Marx'ın «halk» adı altında işçilerle beraber andığı «demokratik burjuvazi» (demokratische Bürgerschaft) den gerçekte neyi kastettiğini daha kesin olarak tanımlamaya kalmıştır.

Bu soruya açık bir cevap, D.N.R.Z.'un 29 Temmuz 1848 tarihli sayısında aldığımız aşağıdaki pasajda mevcuttur:

«...1848 Alman devrimi, 1789 Fransız devriminin sadece bir parodisidir (gülünç taklididir).

«4 Ağustos 1789'da Bastil'in yıkılmasından üç hafta sonra Fransız halkı tek bir günde bütün feodal hizmetler üzerinde hakim oldu.

«11 Temmuz 1848'de Mart barikatlarından 4 ay sonra feodal unsurlar Alman halkına hakim oldu. Teste Gierke cum Hansemanno (1)

«Fransız burjuvazisi 1789'da müttefikleri, köylüleri bir an olsun terketmedi. Kendi hakimiyetini feodalizmin köylülerde yıkılışını ve özgür toprak sahibi (grundbesitzenden) bir köylü sınıfının yaratılmasına bağlı olduğunu biliyordu.

«1848'deki Alman burjuvazisi, en ufak pısmalık duymadan, en doğal müttefiki (yapıları bir olan ve onarsız aristokrasi karşısında güçsüz kalacağı) köylülere ihanet etti.

«Feodal hakların muhafazası, aldatıcı bir ödeme tarzı ile meşrulaştırılması - işte 1848 Alman devriminin sonuçları. Dağ fare doğurdu.»

Bize dört önemli ders veren bu pasaj çok önemlidir.

1) Alman burjuvazisinin genel olarak demokrasiye ihaneti yanı sıra, özel olarak da köylülere ihanetini içeren Alman tamamlanmamış devrimi, tamamlanmış Fransız devriminden farklıdır. 2) Demokratik devrimin tamamlanmasının temeli, özgür bir köylü sınıfının yaratılmasıdır. 3) Böyle bir sınıfın yaratılmasının anlamı, feodal hizmetlerin yokedilmesi, feodalizmin tasfiyesidir, ama bu daha bir sosyalist devrim anlamına gelmemektedir. 4) Köylüler bur-

juvazinin en tabii müttefikleridir, yani demokratik burjuva on-suz gericilere karşı güçsüzdür.

Somut ulusal özellikler için uygun tahsisler yapıldığında ve feodalizmin yerine serfler konduğunda, bütün bu önermeler 1905 Rusyasına tümüyle uygun olacaktır. Marx'ın açıklığa kavuşturduğu Alman tecrübesinden çıkaracağımız derslerin ışığında, devrimin kesin zaferi için proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatöryasından başka hiçbir sloganı benimsemeyeceğimize şüphe yoktur. Marx'ın 1848'de direnen gericiilere ve güvenilmez burjuvaziye karşı farklılığını koyduğu «halkın» belirleyici ana parçalarının proletarya ve köylülük olduğuna şüphe yoktur. Şüphesiz, Rusya'da da liberal burjuvazi ve Osvo-bochdeniye centilmenleri köylülüğe ihanet etmektedir, edecekler, yani kendilerini bir yalancı reformla sınırlayacaklar ve toprak ağaları ile köylülük arasındaki kesin mücadelede toprak ağaların tarafında yer alacaklardır.

Bu mücadelede köylülüğü sonuna dek desteklemek gücüne sadece proletarya sahiptir. Şüphesiz, sonuçta, Rusya'daki köylü mücadelesinin başarısı, yani bütün toprağın köylülüğe dönüştürülmesi, tamamlanmış bir demokratik devrimi karakterize edecek ve amacına varan devrimin sosyal temelini oluşturacaktır. Ama bu, küçük burjuva ideologlarının, sosyalist devrimcilerin konuştukları gibi bir sosyalist devrim, yada «sosyalizasyon» anlamına hiçbir şekilde gelmeyecektir. Köylü ayaklanmalarının başarısı, demokratik devrimin zaferi, demokratik cumhuriyet temeli üzerinde sosyalizm için kararlı ve tutarlı bir mücadeleye yolaçacaktır. Bu mücadelede köylülük toprak sahibi bir sınıf olarak, demokrasi mücadelesinde burjuvazinin şimdilerde yaptığı kaypak, iki yüzlü bir rol oynayacaktır. Bunu unutmak, proletaryanın gerçek menfaatleri ve görevleri konusunda kendisini ve başkalarını aldatmaktır.

Marx'ın 1848'deki görüşlerinin sunulmasında herhangi bir açık bırakmamak için, o zamanki Alman Sosyal Demokrasisi (yada Proleter Komünist Partisi adı verilen) ile bugünkü Rus Sosyal Demokrasisi arasındaki, özdeki farklılığa dikkat etmek gereklidir. Mehring'den bir alıntı verilim:

«Die Neue Rheinische Zeitung siyasal arenada, demokrasi organı olarak ortaya çıktı. Derginin bütün makalelerinin kızıl bir çizgide yürütüldüğüne şüphe olmadığı halde, burjuvazi karşısında pro-

letaryanın menfaatlerinden çok, mutlakiyet ve feodalizmin karşısında burjuvazinin menfaatleri dolaysız olarak savunuldu. Her ne kadar, Köln İşçi Birliği'nin özel organı olarak, Moll ve Schaper'in editörlüğü altında, haftada iki defa çıktığını unutmamak gerektiği halde, sütunlarında bağımsız işçi hareketinden bahseden çok az materyal bulabilirsiniz. Marx ve Engels'in Paris ve Brüksel'deki tilmizi olup 1848'de Berlin'de onların gazetesine yazan Stephan Born'un en yetkili temsilcisi olmasına rağmen okuyucu her şekilde D.N.R.Z.'un o dönemdeki Alman işçi hareketine gösterdiği ilginin çok zayıf olduğunu derhal farkedecektir. Born, anılarında işçiler arasındaki kendi ajitasyon faaliyetine, Marx ve Engels'in en azından karşı çıkmadıklarını söylüyor, fakat Engels'in sonraki açıklamaları en azından Born'dan ajitasyon yöntemlerinden dolayı memnun olmadıkları kanısını güçlendiriyor. Bu memnun olamayışın temeli, Almanya'nın büyük bir kısmında kesin olarak sınıf bilinci-ne sahip olmayan proletaryaya ayrıcalıklar tanımaya zorlanan Born'a kadar dayanır. Komünist Manifestosu açısından bakıldığında bu ayrıcalıklar eleştiri tescine dayanamaz. Memnuniyetsizlikleri, Born'un bir ajitasyon faaliyetini yüksek bir düzeyde yürütmesine de dayanmaktadır... Şüphesiz Marx ve Engels, burjuva devriminin mümkün olduğu kadar itele-mekte işçi sınıfının büyük menfaati olduğunu düşün-mekte, tarihsel ve siyasal olarak haklıydılar... Bununla beraber işçi hareketinin temel içgüdüünün, en parlak düşüncülerin kavrılarını nasıl düzeltebileceğinin önemli bir delili, Nisan 1849'daki olayla gerçekleşti. Doğu Elba (Doğu Prusya) «Proletaryası» tarafından düzenlenen işçi kongresine katılarak, kendilerinin özel bir işçi örgütüne taraftar olduklarını açıkladılar.»

Böylece, devrimci gazete yayınlandıktan aşağı yukarı bir yıl sonra (D.N.R.Z. ilk defa 1 Temmuz 1848'de yayınlanmıştı), Nisan 1849'da Marx ve Engels özel bir işçi örgütüne taraftar olduklarını açıkladılar. O zamana kadar, daha çok bağımsız bir işçi partisi ile örgütsel bağlar taşımayan bir «demokrasi organı» yönelmişlerdi. Bu olgu, bugünkü konum açısından, o zamanki Alman işçileri ile bugünkü Rus Sosyal Demokrat İşçi partisi arasında bir fark olduğunu

nu bize açıkça gösteriyor. Bu olgu aynı zamanda, Alman demokratik devriminde hareketin proleter çehresinin ve proleterce akışının ne kadar zayıf olduğunu açıkça göstermektedir. (1848'de Almanya'nın ekonomik ve siyasal alanın ikisindeki geriliği ve ülkenin siyasal bütünleşme-mişliği sebebiyle).

Marx'ın devrim süresince ve proleter partisinin bağımsız örgütlenişine ihtiyaç duyulduktan kısa sonraki açıklamalarını değerlendirirken, bu nokta unutulmamalıdır. Marx, bu pratik sonucu Almanya'da o zamanlar hakim olan imanlı, küçük burjuva atmosferi içinde, bir yıllık demokratik devrim deneyinden geçerek, elde etti. Bu sonucu enternasyonal sosyal demokrasinin yarım asırlık eski ve sağlam geçmişinden çıkarıyoruz R.S.D.P.'ni örgütlemeye bir birlikle başladık. Bizim durumumuzda, proleter devrimci yayınlar için, proletaryanın zayıf Sosyal Demokrat Partisini dışarıda tutmak, yada yalnızca bir «demokrasi organı» olarak var olmak kesinlikle imkansızdır.

Marx ile Born arasındaki karşıtık, bizde de kendini göstermektedir. Devrimimizin demokratik akışı içinde, daha gelişmiş ve daha güçlü bir proleter akımı oluşmaktadır. Marx ve Engels'in, Stephan Born'un yürüttüğü ajitasyona karşı memnuniyetsizliğinden konuşurken, Mehring çok kaçamak ve ilimlidir. 1885'de Zürich'te basılan, Enthüllungen über der Kommunistenprozess zu Köln (2) adlı kitabına yazdığı önsözde Engels, Born'dan söz ederken, Komünist Birliği üyelerinin her yerde en uçtaki demokratik hareketlerin başında yer aldıklarını, bunun Birliğin mükemmel bir eylem okulu olduğunu kanıtladığını söylemektedir. Ve şöyle devam ediyorum:

«Brüksel ve Paris'te Birliğin aktif bir üyesi olarak çalışan kompozitor Stephan Born, sonraları büyük yaygınlık kazanan bir İşçilerin Kardeşliği derneği (Arbeiter Verbrüderung) kurdu. 1850'den itibaren sürgünde kaldı. Born, çok yetenekli bir genç olmakla beraber, büyük bir siyasal figür olabilmek için acelecilik içindeydi. Ve arkasından bir kalabalık toplamak için ayak takımından (Kret und Plethi) arkadaşlık kurmakta olan Born, çelişik eğilimler karşısında birliği sağlayıp, kargaşayı aydınlatabilecek bir insan asla değildi. Neticede, birliğin resmi yayınlarında Komünist Manifestosu'ndaki görüşler, loncaları canlandırma emelleri, Louis Blanc ve Proudhon'dan

parçalar, iktisadi himayecilik ile karıştırılıp çorba haline getirildi. Kısacası, herhesin nabzına göre şerbet verdiler (Allen Alles sein). Özellikle grevler, sendikalar, üretim kooperatifleri üzerinde çalışıyor; yapılması gereken her şeyden önce, uzun dönemde kitada siyasal zaferi gerçekleştirmek olduğu unutuluyordu. Sonraları gericiliğin galebesi Kardeşlik'in önderlerinin devrimci mücadeleye dosdoğru girmenin gerekliliğini anlamalarına yolaçtı. Etraflarında toplanan şaşkın yığınların arasında doğal olarak çok zor durumda kalmışlardı. Born, 1849'da Dresden'deki ayaklanmaya katıldı, sonra kaçtı. İşçilerin Kardeşliği, proletaryanın geniş devrimci hareketinin karşısında, bir dereceye kadar kaçıt üzerinde varolabilen ve çok az rol oynadıklarından gericiler tarafından ancak 1850'de, yayınları diğer kolları ise daha sonraki yıllarda kapatılan, tümüyle ayrılıkçı bir yapıda olduğunu ortaya koydu. Asıl adı, yağ almış süt (butter milk) olan Born, büyük bir politik figür olamadı. Artık Marx'ı lonca ağzıyla çevirmeyi bırakıp, im-lı Renan'ı kendi pohpohlayıcı Almancasına çeviren İsviçre'li ufak bir profesör oldu.»

İşte Engels, demokratik devrimde, sosyal demokrasinin iki taktikini böyle değerlendiriyor-du!

Bizim Yeni Iskra'cılar da, böylesine akıl almaz bir sevgile, «aydınlanmalarından» ötürü mutlakiyetçi burjuvalarda övgüler kazanarak ekonomizme kayıyorlar. Ekonomistlerle flört ederek «kendiliğinden hareket», «demokrasi», «otonomi» vb. gibi sloganlarla demagoji yaparak, bilimsiz yığınları çekip, etraflarında çok karışık bir kalabalık topluyor. Sendikalar da sadece palavracı(3) Yeni Iskra'nın sayfalarında mevcuttur. Slogan ve kararları «proletaryanın büyük siyasal hareketinin» görevlerini anlamamanın tam bir örneğidir.

- 1) Bunun şahitleri Gierke ve Hansemann'dı.
- 2) Köln komünistlerinin yargılanması üzerine cümbüş.
- 3) Rusça baskıda «Khelestakov Iskra» diye geçiyor. Khelestakov, Gogol'un Müfettiş'indeki yalancı ve palavracı bir kişidir.

LENİN, Seçme Eserler, Cilt III, S. 125. Lawrence and Wishart, Londra. Çeviren: MEHMET ZARALI

Ön Türkler ve Mustafa Kemal Hareketlerini Lenin Nasıl Görüyordu ?

Ulusal kurtuluş hareketleri

Türkiye ve Lenin

Dünya devrimci hareketinin önderi V. I. Lenin, dünya proleter sosyalist hareketinin birliğini savunurken, bütün ülkelerdeki kurtuluş mücadelelerine eğilmiş, o ülkelerin içinde bulundukları durumu tahlil etmeye çalışmış, zaman zaman da yol gösterici olmuştur.

Lenin, Batı karşısında Doğu'nun gerçek yerini belirtmeye çalışmış, Doğu'daki kurtuluş mücadelelerini alkışlamış, Türkiye'yi de bu mücadelelerden soyutlamamıştır.

Somut olarak emperyalizmi bütün özellikleriyle ortaya koyan ve emperyalizmin geleceğini belirten Lenin, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını savunarak mazlum milletlere yol göstermiş, Asya'da emperyalizme karşı her mücadeleyi savunmuş, Kurtuluş Savaşı'na da sonuna kadar desteklemiştir.

Aşağıda Lenin'in Türkiye hakkında çeşitli dönemlerde yazdığı yazılardan, yaptığı konuşmalardan, Gazi Mustafa Kemal ile olan mektuplaşmalarından bazı parçalar sunuyoruz:

«... Rus-Japon savaşı ve Rus devrimci Asya halklarının siyasi uyanışlarını hızlandırmakta çok etkili oldu. Fakat bu uyanış bir ülkeden öbürüne o kadar yavaş yayıldı ki, İran'da Rus karşı devrimci aşağı yukarı kesin bir rol oynadı ve oynamakta devam ediyor. Öte yandan Türkiye'de devrim, derhal, başlarında Rusya'nın bulunduğu bir karşı devrimci devletler koalisyonu ile karşılaştı...»

Oysa bütün bu güzel sözler Avrupa'nın bugünkü gerici hükümetlerinin ve gerici burjuvazisinin aşağılık iki yüzlülüklerinin tipik örnekleridir. Çünkü gerçek şudur: kendine demokrat diyen tek bir Avrupa ülkesi dahi, demokratik, ilerici, liberal, radikal vs. olma iddiası güden tek bir Avrupa burjuva partisi İran'da devrimin zaferini ve yerini sağlamlaştırmasına yardımcı olmayı gerçekten istediğini şu ya da bu biçimde göstermiş değildir. Tersine, hepsi onun başarısından korkuyorlar; çünkü Türk devriminin kaçınılmaz sonucu bir yandan bütün Balkan milletleri arasında muhtariyet ve gerçek demokrasi isteğini körüklemek, öbür yandan İran da devrimin zaferini sağlama bağlamak, Asya'da demokratik hareketi yeniden hızlandırmak, Hindistan'da bağımsızlık mücadelesini şiddetlendirmek, Rusya'nın sınırları boyunca muazzam bir alanda özgür kurumlar yaratmak olacaktır; dolayısıyla Kara - Yüz Çarlığı'nın siyasetini köstekler, Rusya'da devrimin ilerlemesini kolaylaştırır sonuçlar doğuracak yeni koşullar yaratacaktır.

Esas olarak bugün Balkanlar, da, Türkiye'de ve İran'da görüldüğü şey, Asya'da demokrasi dalgasının kabarmasına karşı Avrupa devletlerinin kurduğu bir karşı devrim koalisyonudur...

Avrupa, Türk ve Balkan olay.

Doğuda ulusal kurtuluş hareketlerini ilk defa bilimsel sosyalist açıdan değerlendirip dünya devrimci hareketi içindeki yerine oturtan Lenin'in mücadeleli hayatından iki tablo...

ları çevresinde çok yoğun bir entrika ağı kurmuştur; sokaktaki adam bütün sürecin anlamını, gözden saklama çabası içinde halkoyunun dikkatini önemsiz olaylara, ikincil sorunlara, bugünkü gelişmenin tek tek veçhelerine çevirmeye çalışan diplomatlar tarafından aldatılmaktadır...

Genç Türkler övülüyorlar ilim-h davranışlarından dolayı övülüyorlar; yani bu demektir ki, Türk devrimci güçsüz olduğu için halk yığınlarını gerçekten bağımsız bir yönde harekete geçiremediği için, Osmanlı İmparatorluğu'nda başlamakta olan proletarya mücadelesine düşman olduğu için övülüyor. Ve bu arada Türkiye'nin yağması devam ediyor. Genç Türkler, Türk topraklarının yağmasını mümkün kıldıkları için övülüyorlar. Bir yandan Genç Türkleri övüyorlar, bir yandan açık amacı Türkiye'nin paylaşılması olan siyaseti sürdürüyorlar...

(Balkanlar ve İran'da Olaylar, Ekim 1908, Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, ANT Yayınları, İstanbul 1970)

Çin'in, yüzyıllardan beri oldukları yerde sayan ülkelerin tipik bir örneği sayıldığı zamanlar çok geride mi kaldı? Bugün Çin siyasi faaliyetinin fukur fukur kaynadığı bir yer, diri bir sosyal hareket ve demokratik bir atılım alanıdır. Rusya'daki 1905 hareketinin ardından demokratik devrim bütün Asya'ya yayıldı: Türkiye'ye, İran'a, Çin'e. İngiliz hakimiyeti altındaki Hindistan'da da galeyan buluyor...

(Asya'nın Uyanışı, Mayıs, 1913, Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri, ANT Yayınları, İstanbul 1970)

Gazi Mustafa Kemal 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi açılınca, Lenin'e bir mesaj vermiş ve daha sonra 29 Kasım 1920'de Rus Dışişleri Halk Komiseri Çiçerin'e gönderdiği bir mektupta şunları yazmıştır: «... Kendi zincirlerini koparmakla yetinmeyip iki yıl aşkın bir süreden beri bütün dünyanın kurtuluşu uğrunda eşit olmayan bir mücadeleye giren ve zulmün ebediyen dünya yüzünden kalkması için şevkle bahtsızlık ve acılara katlanan Rus halkına karşı Türk halkının duyduğu hayranlığı size bildirmekle büyük bir haz duymaktayım. Avrupalı emper-

yalistlere karşı yüzyıllardan beri müslüman memleketlerini savunmak için mücadele eden milletimiz Rus milletinin insanlığın kurtuluşu uğrunda yaptığı büyük fedakarlıkları tamamen takdir etmektedir. Tamamen kaniyim ve bu kanaatime bütün vatandaşlarım da katılmaktadır ki, bir yandan Batının işçileri, öbür yandan Asya ve Afrika'nın esir halkları uluslararası kapitalizmin azamî kâr sağlamak için birbirini imha ettirmek ve esir tutmak için kendilerini kullandıklarını anladıkları gün ve sömürge siyasetinin, canlığın dünyanın ezilen kitlelerinin kalplerine nüfuz ettiği gün burjuvazi iktidarının sonu gelmiş olacaktır...»

Lenin ise Ankara'ya gönderdiği cevapların birinde, 7 Ocak 1921 tarihli telgrafında şöyle yazmıştır:

«Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Kemal Paşa'ya, Dağıstan halkının muhtariyet ilan etmesi münasebetiyle vaki olan tebriklerinizi aldım. Rusya Birleşmiş Cumhuriyetlerini teşkil eden milletler hakkında Sosyalist Federatif Sovyet Rusya'nın izlediği bu politikanın tebliğatınıza göre tarafınızdan tevccühe eriştiğine Rusya Şura-

lar Hükümeti kanaat hasıl etmiştir...

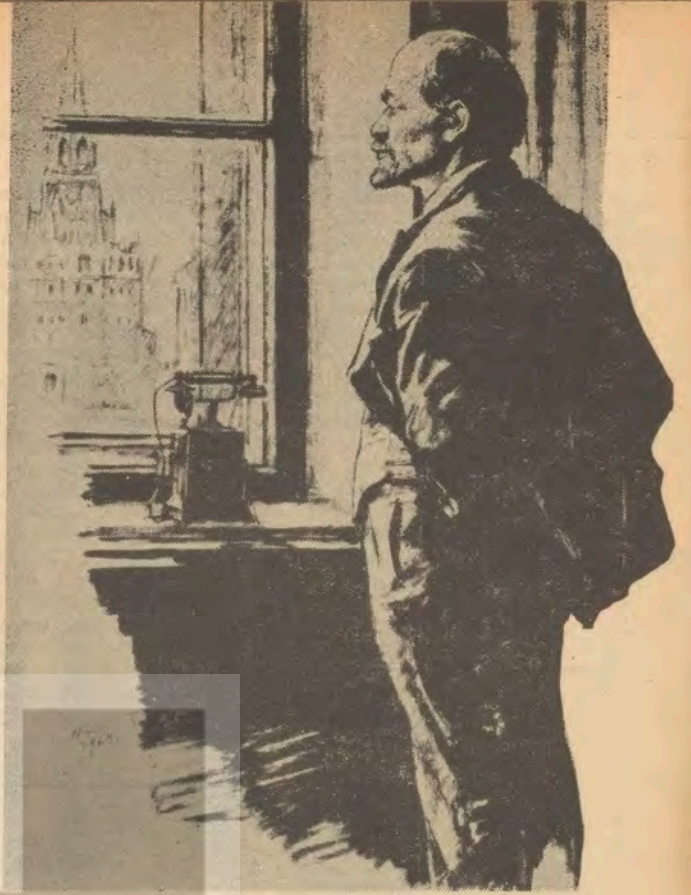
Küçük milletler hakkında almış olduğumuz tedbirlerin tarafınızdan iyi görülmesini ve iki memleket arasında iyi anlaşma ve karşılıklı güvenin yerleşmesini sağlayacak bir iyi kabule eriştiğini görmekle mutluyuz. Vakt olan bildirinizden hasıl olan minnettarlığımızın ve memleketlerinin bağımsızlık ve saadeti için dayanılmaz bir azım ile mücadele eden Türkiye halkı ile Hükümet hakkındaki temiz yürekli teminatımızın bir defa daha beyanına müsaade etmenizi rica ederim.

Lenin.»

Sovyet Diplomatı S. I. Aralov ise kitabında (Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Hatıraları, Burçuk Yayınevi, İstanbul 1967. s. 37-39) şunları anlatmaktadır:

«Vladimir İlyiç yerinden kalktı, masanın arkasından çıktı, Çiçerin ile dostça selamlaştı, hal hatır sordu. Sorgu dolu gözlerle bana baktı, elimi sıkı, cesaretlemlendirel sıcak bir bakışla ve sempati okunan bir gülümseyişle:

— Demek böyle, azizim, dedi, savaşı bitirdiniz. Diplomat oldunuz, ala... Kihci sapan haline getirdiniz! İyi ve gerekli

ANT Yayınları Sunar

Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri

Bütün dünyada kutlanan Lenin'in 100. doğum yıldönümünde ANT, büyük devrimcinin doğuda ulusal kurtuluş hareketleriyle ilgili bütün konuşmalarını, yazılarını bir araya getiren bir kitabı Türkiye okurlarına sunmaktadır. Dünyada ilk defa emperyalizme, sövenliğe karşı öldürücü bir savaş açan Lenin, bu eserde, Türkiye de dahil olmak üzere, Doğu'daki mazlum ulusların durumunu, kurtuluş hareketlerini, bu hareketlerin dünya devrimci hareketi içindeki yerini tesbit etmekte, ayrıca sömürge yada yarı bağımlı ülkelerde sosyalist hareketin görevlerine ışık tutmaktadır. Lüks krome bes renkli offset kapak içinde 416 sayfa, 15 Lira'dır. Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Sirkeci - İstanbul.

Lenin ve Uluslararası Proleter Sosyalist Hareket

İkinci Enternasyonal, 1889'da Paris'teki Enternasyonal Sosyalist Kongre ile açılmıştı. Güçlü ulusal partilere bu yeni Enternasyonal, bu kongreyi izleyen Brüssel (1891), Zürih (1893), Londra (1896), Paris (1900) ve Amsterdam (1904) kongrelerinden sonra nihayet güçlendirilebilmişti. Stuttgart'ta, Avrupa, Asya (Japonya ve Hindistan), Amerika, Avustralya ve Afrika'ya (yalnızca Güney Afrika'dan bir delegé) ait 25 ülkeden 884 delegé toplanmıştı.

Stuttgart'taki Enternasyonal Sosyalist Kongre'nin büyük önemi, İkinci Enternasyonal'ın nihayet güçlendiğini ortaya koyması ve bütün dünya sosyalist hareketlerinin yapısını ve yönünü çok etkileyen enternasyonal kongreleri düzenli toplantılara çevirmesi gerçeğinde yatar. Resmi olarak Enternasyonal kongrelerin kararları tek tek ülkeleri bağlamamasına rağmen büyük bir moral önemi vardır. Şöyle ki Enternasyonal kararlarına uyulmaması her partinin kendi kongrelerinde aldığı kararlara uymamasından daha nadir bir istisnadır. Amsterdam Kongresi, Fransız sosyalistlerini birleştirebilme: başarmış ve onun bakanlığa (Ministerializm) karşı olan kararları sınıf bilincindeki bütün dünya proleterlerinin iradesini gerçekten yansıtmış ve işçi sınıfı partilerinin politikalarını saptamıştır...

(Stuttgart'taki Enternasyonal Sosyalist Kongresi'nden, Eylül 1907, Collected Works, Vol. 13).

coen işçi grupları yada işçi tabakasını temsil ediyorlar...

3 — Üçüncü eğilim, en sadık bir şekilde «Zimmerwald Solu» tarafından temsil edilen gerçek enternasyonalist eğilimdir... Esas ayırdedici karakter: hem sosyal - sovenlerle, hem de «merkezçilikle» tam bir kopuş, kendi emperyalist hükümetine karşı ve kendi emperyalist burjuvazisine karşı amansız bir mücadele ilkesi: «Baş düşmanımız bizim kendi ülkemizdedir». Sosyal-barışseverlerin tath sözlerine karşı (Sosyal - barışsever sözde sosyalist, eylemde pasifist bir burjuvadır; pasifist burjuvalar sermayenin boyunduruğu ve egemenliği devrilmeksizin sonsuz bir barış rüyası görürler) ve bugünkü savaşa ilişkin olarak proletaryanın devrimci mücadelesinin ve sosyalist proleter devrimin mümkün olabileceğini, vakitliliğini ve yerinde oluşunu inkar etmeye yönelen her türlü kaçamaklığa karşı amansız bir mücadele...

(Sosyalist Enternasyonalin İçindeki Durum, 1917, Selected Works, s. 62-66).

1919 yılının Mart ayında Komünistlerin Enternasyonal kongresi Moskova'da toplandı. Bu kongre ile bütün ülkelerde Sovyet iktidarını kurmak için uğraşan dünya işçilerinin birliği olan Üçüncü Komünist Enternasyonal kuruldu.

Marx tarafından kurulan Birinci Enternasyonal 1864 den 1872 ye kadar sürdü. Kahraman Paris işçilerinin yemilgisi - meşhur Paris Komünü - bu enternasyonalin sonunu getirdi. Bu unutulmaz, işçilerin kurtuluşları için yaptıkları mücadele tarihinde sonuna kadar yaşayacaktır. Şu anda bizim inşa etmiş olduğumuz dünya Sosyalist Cumhuriyetinin binasının temeli sağladı.

Sosyalizmin, sosyalizm

hainlerinin tecavüzüne

uğraması

İkinci enternasyonal 1889'dan 1914'e, savaşa kadar sürdü. Bu dönem kapitalizmin en sakin ve barış içinde geliştiği, büyük devrimlerin olmadığı bir dönemdir. Bu dönem süresince işçi sınıfı hareketi güçlendi, bir yığın ülkede gelişti, olgunlaştı. Fakat bir çok partideki işçi liderleri bu barışçı koşullara alıştılar ve devrimci mücadele sürdürcek yeteneklerini yitirdiler. Ve 1914 de yeryüzünü kana boyayan savaş, kârların bölüşümü üzerine kapitalistler arasındaki savaş, ufak ve zayıf ülkeler üzerinde üstünlük için yapılan savaş başlarken bu liderler kendi ülkelerinin hükümetlerinin saflarına geçmişlerdir. İşçileri aldatmışlardır, katliamın uzamasına yardım etmişlerdir. Sosyalizmin düşmanı haline gelmişlerdir, kapitalistlerin safına geçmişlerdir.

İşçi sınıfı yığınları bu sosyalizm hainlerine sırtını döndü. Bütün dünyada devrimci mücadeleye bir dönüş vardı. Savaş kapitalizmin çöküşünü gösterdi. Onun yerini yeni bir sistem alacaktı... Eski kelime sosyalizm, sosyalizm hainlerinin tecavüzüne uğradı.

Bugün kapitalin boyunduruğunu kırma davasına sadık kalan işçiler kendilerini Komünist olarak adlandırıyorlar. Bütün dünyadaki komünistlerin birliği gelişiyor. Bir kısım ülkelerdeki Sovyet iktidarı zafere ulaştı. Yakında bütün dünya çapında komünizmin zafere gireceği; Dünya Federatif Sovyet Cumhuriyetinin kuruluşunu göreceğiz.

(III. Komünist Enternasyonal, Mart 1919, Collected Works, vol. 29)

Enternasyonalizm ve

üç yanlış eğilim

Zamanımızda enternasyonalizm moda oldu... Basit insanlar çok kere emperyalist dünya savaşı yüzünden meydana gelen kan dökücü vahşi havayı unutuyorlar. Bu durumun edebiyata tahammülü yoktur, o masum ve tath dileklerle alay eder.

Yalnız bir tek gerçek enternasyonalizm vardır: kendi memleketinde devrimci hareketin ve devrimci mücadelenin gelişmesine feragatle çalışmak istisnasız bütün ülkelerde (propaganda, sempati ve maddi yardımla) böyle bir mücadeleyi, böyle bir çizgiyi ve yalnız bunu desteklemek. Bundan gerisi yalandır ve manilovizmdir. Bütün ülkelerde iki buçuk yıllık savaş günlerinden beri işçi hareketinde ve enternasyonal Sosyalist harekette üç eğilim şekillenmiş bulunmaktadır. Her kim ki, gerçeği inkar eder bu üç eğilimin varlığını görmezlikten gelir, onları tahlil etmeyi, gerçek enternasyonalist eğilim için kararlı bir şekilde mücadele etmeyi reddederse, kendini acizliğe, güçsüzlüğe ve yanlışlığa mahkum ediyor demektir.

Bu üç eğilim şunlardır:

1 — Sosyal-sovenler, yani lafla sosyalist, eylemde soven olanlar, emperyalist savaşa (özellikle içinde bulunduğumuz emperyalist savaşta) «vatanın savunulmasını» kabul eden kimseler. Bunlar bizim Sınıf düşmanlarımızdır. Bunlar burjuvaziyi geçmişlerdir...

2 — İkinci eğilim, «merkez» denilen sosyal-sovenlerle gerçek enternasyonalistler arasında bocalayan eğilimdir...

Sosyal sovenler bizim sınıf düşmanımızdır, işçi hareketi içine yerleştirilmiş burjuvalardır. Bu hareket içinde burjuvazi tarafından gerçekten satın alınmış (daha iyi ücretler, şerefli mevkiiler, vb. ile) küçük ve zayıf halkları soylamak ve baskı altında tutmakta, kapitalist ganimetin paylaşılması için savaş yapmakta, kendi burjuvazilerine yardım

RUS devriminin yapıcısı Lenin, bir yandan Rusya'daki devrimci hareketi başarıya ulaştırmak için mücadele ederken, iktidarı ele geçirdiğinde iktidarı güçlendirerek içerideki ve dışarıdaki karşı-devrimcilere karşı amansız bir mücadele sürdürürken, kitleleri eğitirken; öte yandan devamlı olarak dünya proleter sosyalist hareketin birliğini savunmuş ve bunu güçlendirmek için çok çalışmıştır.

Emperyalizm olgusunu bütün somut örnekleriyle ortaya koyan, ulusların kendi kaderlerini tayin etme ilkesini bütün ezilen ulusların gözünde bayraklaştıran Lenin, devamlı olarak dünya işçi partilerinin dayanışmasının ve birliğinin öneminden bahsetmiş, onları proleter enternasyonalizminin gereklerini yerine getirmeye çağırıştır. 3. Enternasyonal de yine Lenin'in çabaları ile gerçekleştirilmiştir.

Lenin bütün yaşamı boyunca dünya işçi hareketleri ve işçi partileri ile ilişki kurmuş, hatta onların en özel meselelerine kadar değinmiştir. Dünya işçi partileri içindeki her devrimci atılımı desteklemiş, yol göstermiş, ama bu partiler içindeki her türlü sapmayı da en keskin biçimde eleştirmiştir. Lenin, Rus Devrimini ve onun geleceğini hiç bir zaman dünya işçi hareketinden soyutlamamış, her ikisinin de bir bütün içinde ele almış ve mücadeleyi sürdürmüştür.

Rus Devriminden sonra yazdığı yazılarda Lenin, daha çok dünya proleter sosyalist hareketinin meselelerine eğilmiş, dünya işçi partilerine Rus devrimci hareketinin hatalı ve doğru yanlarını göstermiş, evrensel dersler vermiştir. Lenin ile birlikte dünya proleter sosyalist hareketi gerçek birliğe yönelmiştir.

Aşağıda Lenin'in uluslararası sosyalist hareket hakkında yazdığı yazılardan bazı parçalar sunuyoruz.

Enternasyonal Stuttgart

kongresi

Stuttgart'taki en son Kongre proleter Enternasyonal'in 12. kongresi idi. Marx tarafından yönlendirilen Birinci Enternasyonal döneminde (1866-72) yapılan ilk beş kongre, Bebel'in yerinde gözlediği gibi, militan proletaryanın enternasyonal birliğini yukarıdan aşağı gerçekleştirmeye çalışmıştı. Bu çaba ulusal sosyalist partileri pekiştirmeden, güçlendirmeden olamazdı. Fakat Birinci Enternasyonal'in eylemleri bütün ülkelerdeki işçi hareketleri için büyük faydalar sağladı. Ve silinmez izler bıraktı.

İstlerin gururunu kıracağına, padişahı da yordakçlarıyla birlikte silip süpüreceğine inanıyor. Halkın ona inandığını söylüyorlar. Ona, yani Türk halkına yardım etmemiz gerekiyor. İşte, sizin işiniz budur. Türk hükümetine, Türk halkına saygı gösteriniz. Büyüklük taslamayınız. Onların işlerine karışmayınız... İngiltere onların üzerine Yunanistan'ı saldırttı. İngiltere ile Amerika bizim üzerimize de sürüyle memleket saldırttı... Sizi ciddi işler bekliyor. Yoldaş Frunze bugünlerde Ukrayna Cumhuriyeti adına Ankara'ya gidecektir. Herhalde onunla Türkiye'de karşılaşacaksınızdır.

— Kendimiz fakir olduğumuz halde Türkiye'ye maddi yardımda bulunabiliriz. Bunu yapmamız gereklidir. Moral yardımı, yakınlık, dostluk, üç kat değerli olan bir yardımdır. Böylece, Türk halkı yalnız olmadığını hissetmiş olacaktır...

Lenin sözlerine devam ederek:

— Çarlık Rusyası, yüzyıl boyunca Türkiye ile savaşmıştır. Bu tabii, Rusya'nın, Türkiye'nin amansız düşmanı olduğuna dair yapılan propagandalarla, halkın hafızasında derin izler bırakmıştır. Bütün bunlar, Türk köylüsünde, küçük ve orta mal sahiplerinde, tüccarlarda, aydınlarda ve idareci çevrelerde Ruslara karşı dostça olmayan duygular ve güvensizlik uyandırmıştır. Bilirsiniz ki, güvensizlik ağır geçer. Bunun için de sabırlı, dikkatli, sakıncalı bir çalışma gerekmektedir. Eski Çarlık Rusyası ile Sovyet Rusya arasındaki ayrımı, sözle değil işle göstermek ve anlatmak gerekmektedir. Bu bizim ödevimizdir. Siz de bir elçi olarak, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'nin işlerine karışmamak politikasının, halklarımız arasında samimi bir dostluğun savunucusu olmak zorundasınız. Türkiye, bir köylü, bir küçük burjuva ülkesidir. Sanayi çok azdır. Olanı da Avrupa kapitalistlerinin elindedir. İşçisi çok azdır. Bunu dikkate almak gerekmektedir. Bir kez daha tekrar ediyorum, dikkatli ve sabırlı olunuz!.. Hükümet temsilcileriyle halkla konuşmalarınızda her zaman nazık ve güler yüzlü olunuz!...

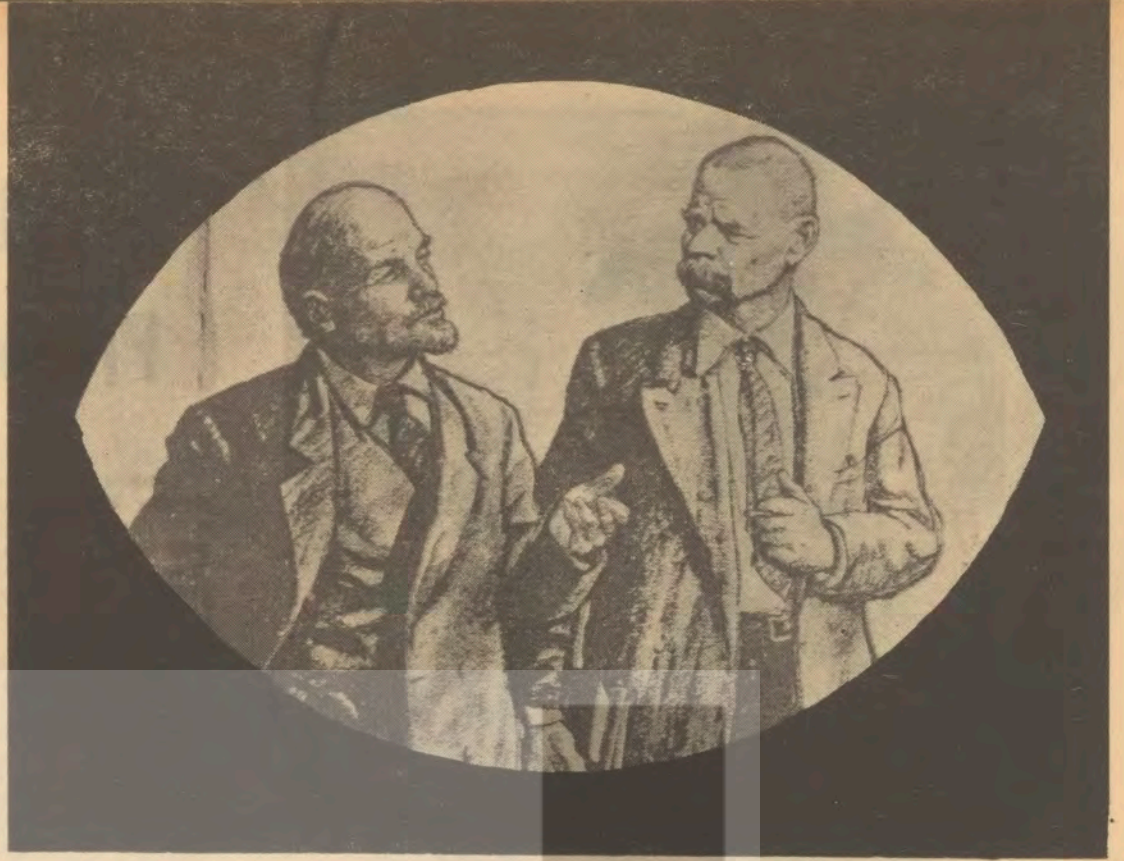

Lenin'in Eserleri

Lenin'in bütün hayatı boyunca çeşitli yerlerde yazdığı yazılar, Rusya'daki Marksizm-Leninizm Enstitüsü'nce **Lenin'in Bütün Eserleri** adı altında toplanmıştır. Lenin'in Bütün Eserleri'nin rusça baskısı 55 cilt, Batı dillerindeki baskıları ise 40 cilt tutmaktadır. Lenin'in seçme yazıları ayrıca Lenin'in Seçme Eserleri adı altında Batı dillerinde 12 (küçük boy) cilt halinde toplanmıştır.

Lenin'in başlıca eserleri şunlardır: (Türkçesi yayımlananların adları beyaz dizilidir.)

- «Halkın Dostları» Nedir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Savaşılır (1894).
- Narodnizmin Ekonomik İçeriği ve Bay Struv'un Kitabındaki Eleştirisi (1894).
- Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri (1898).
- Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi (1899).
- Rus Sosyal Demokratlarının Protestosu (1899).
- Ne Yapmalı? - Zamanımızın En Acil Meselesi (1902).
- Çev. M. Kabagil, Sol Yayınları, Ankara 1968.
- Bir Adım İleri, İki Adım Geri - Partimizdeki Buhran (1904). Çev. Y. Fincancı, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Demokratik Devrimde Rus Sosyal Demokratların İki Taktik'i (1905). Çev. M. E., Sol Yayınları, Ankara 1967.
- Materyalizm ve Ampiriyokritisizm (1909). I. Bölümünü Çev. K. E. Sel, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1968.
- Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı (1914). Çev. M. Ardos, Sol Yayınları, Ankara 1968.
- Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı (1915).
- Felsefe Defterleri (1914-15).
- Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması (1916). Çev. E. Başar, Sol Yayınları, Ankara 1965; İkinci Baskı, Çev. C. Süreyya, Ankara 1969.
- Uzaktan Mektuplar (1917).
- Proleter Devrimin Savaş Programı (1917).
- Bu Devrimde Proletaryanın Görevleri - Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi. Çev. M. Ardos, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Yaklaşan Kıtık ve Onunla Nasıl Savaşmak Gerektiği (1917).
- Devlet ve İhtilal (1917). Çev. H. Rifat, İstanbul, 1934; Çev. Gaybiköylü Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara 1969.
- Sovyet Hükümetinin Hemen Yapması Gereken İşleri (1918).
- Proletarya İhtilali ve Dönek Kautsky - Oportünizm ve İkinci Enternasyonalin Çöküşü (1918). Çev. H. Rifat, İstanbul, 1934; Çev. A. Gelen, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara 1969.
- Marksist Eylemin Çocukluk Hastalığı ve Devrim Stratejisi (1920). Çev. O. Saidoğlu, Gün Yayınları, İstanbul 1968.
- Aynı kitap «Sol» Komünizm, Bir Çocuk Hastalığı, Çev. M. Kabagil, Sol Yayınları, Ankara 1970
- Lenin'in Çeşitli Yazılarından Seçilen ve Ayrı Kitaplar Halinde Bastılan Eserleri:
- Toprak Meseleleri. Çev. Ş. Alpay, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Seçme Yazılar. Çev. A. Tokath, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1966.
- Köylü Meseleleri ve Sosyalizm. Çev. Ş. Hulusi, Payel Yayınevi, İstanbul 1967.
- Marksizmin Kaynağı, Karl Marx ve Engels. Çev. O. Saidoğlu, Gün Yayınları, İstanbul 1967.
- İşçi ve Köylü İttifakı. Çev. M. Kabagil, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Biz Hangi Fikir Mirasını İnkâr Ediyoruz. Çev. Ş. Hulusi, Payel Yayınevi, İstanbul
- Sosyalizm ve Savaş. Çev. N. Solukçu Sol Yayınları, Ankara 1970.
- Sanat ve Edebiyat. Çev. Ş. Hulusi, Payel Yayınevi, İstanbul 1968.
- Sosyalizm. Çev. G. Şahiner, Habera Kitabevi, İstanbul 1969.
- Kültür ve Kültür İhtilali Üzerine. Çev. A. Özer, Ser Yayınları, Ankara 1969.
- Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri. Çev. T. Ağaoglu, ANT Yayınları, İstanbul 1970.
- Lenin'in aşağıdaki diğer toplama eserleri (Lawrence And Wishart, International Publishers, Merit Publishers gibi) çeşitli Batı yayınevleri tarafından yayınlanmıştır: Against Liquidationism.
- Against Revisionism.
- The Emancipation of Women.
- The International Working Class and The Communist Movement.
- Last Letters and Articles.
- National Liberation, Socialism, and Imperialism
- Questions of National Policy and Proletarian Internationalism
- Report on Peace.
- Soviet Power and the Status of Women.
- The Teachings of Karl Marx.
- The War and Second International
- Will the Bolsheviks Retain State Power
- Against Dogmatism and Sectarianism.
- Against Imperialist War
- Articles on Tolstoy
- A Caricature of Marxism and Imperialist Economism
- Economics and Politics in the Era of the Dictatorship of Proletariat
- Letter to the Congress
- On the Foreign Policy of the Soviet State
- On the Provisional Revolutionary Government
- On Soviet Socialist Democracy
- On the Unity of the International Communist Movement
- Questions of the Socialist Organization of the Economy

LENİN, BÜYÜK YAZAR MAKSİM GORKİ İLE

Lenin, kültür ve sanat üzerine konuşuyor

Eğer konuyu marksist olarak, yani sınıf mücadelesi açısından ele alırsak sloganları genel ilkelerle değil, anlamsız beyanlarla parlak sözlerle değil, sınıfların siyasi çıkarları ile karşılaştırarak ele alırsak, bugünkü ulusal hayatımızın manzarası işte böyledir. Ulusal kültür sloganı, (çok defa Kara Yüzlerin ve papazların ilham ettiği) bir burjuva aldatmacasıdır. Bizim sloganımız demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürü sloganıdır.

Her ulusal kültür, gelişmiş olmasa bile, demokratik ve sosyalist bir kültürün unsurlarını ihtiva eder, çünkü her ulusta hayat şartları zorunlu olarak demokratik ve sosyalist ideolojiyi doğuran sömürülen bir emekçi yığını vardır. Ama her ulusta, aynı zamanda (çoğunlukla aşırı gerici ve yobaz nitelikte olan) bir burjuva kültürü de vardır, ve bu ulusal kültürün «bir unsuru» olarak kalmaz, egemen kültür biçimine bürünür. Böylelikle «ulusal kültür» genel olarak, büyük toprak sahiplerinin, papazların, ve burjuvazinin kültürüdür...

Demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürü, sloganını ileri sürerken biz her ulusal kültürden sadece demokratik ve sosyalist unsurlarını alıyoruz, ve bunları sadece ve kesin olarak burjuva kültürüne, her ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı olduğumuz için alıyoruz. Hiçbir demokrat ve hele hiçbir marksist, dillerin eşitliğini yada kendi burjuvasıyla ana dilinde polemige girişme gereğini, kendi köylüsü ve kendi küçük burjuvazisi saflarında anti-feodal ve anti-burjuva fikirleri yayma gereğini inkâr edemez...

Ulusal kültür sloganının anlamı, bu sloganı «uluslararası kültürü yayma aracı olarak yorumlamaya» hevesli şu yada bu aydın bozuntusunun vaatlerine yada iyi niyetlerine bağlı bir şey

değildir. Meseleye böyle bakmak, çocukça bir sübjektivizm olur. Bu sloganın anlamını belirli bir ülkenin ve dünyanın bütün ülkelerinin bütün sınıflarının objektif durumu ve ilişkileri tayin eder. Burjuvazinin ulusal kültürü bir gerçektir (ve tekrarlıyorum, burjuvazi her yerde büyük toprak sahipleriyle ve papazlarla birlik halindedir) Burjuvazinin boyunduruğa alabilmesi için işçileri hayvanlaştırarak, düşünme imkanlarından yoksun bırakan, onları bölen militan burjuva milliyetçiliği; işte zamanımızın temel gerçeği budur. Kim proletaryaya hizmet etmek istiyorsa, bütün ulusların işçilerini birleştirmeli ve kendisinin başkalarının ki olsun burjuva güvenliğine karşı kesin mücadeleye girişmelidir. Kim ulusal kültür sloganını savunuyorsa, onun yeri küçük burjuva güven milliyetçilerinin safındadır, marksistlerin safında değil.

Milliyet ilkesi, burjuva toplumunda tarihi bakımdan kaçınılmaz ve zorunlu bir ilkedir, ve bu toplumu ele alan bir marksist milli hareketlerin tarihi meşruiyetini kesin olarak kabul eder. Ama bu kabul edişin burjuva milliyetçiliğinin savunma biçimini almaması için o, milli ha-

reketlerde ilerici olarak ne varsa ancak onu desteklemekle yetinmelidir, öyle ki, proleter blinci, burjuva ideolojisi tarafından karartılmış olmasın, Feodal uyusukluktan çıkan yığınların uyanışı ilerici bir şeydir, nasıl ki bu yığınların halkın egemenliği uğruna, ulusun egemenliği uğruna her türlü ulusal baskıya karşı mücadelesi de ilerici bir şeyse... Marksist'in en kararlı en tutarlı demokratizmi, milli meselenin bütün yönlerinde savunma görevi, buradan gelmektedir. Bu özellikle olumsuz bir görevdir. Proletarya milliyetçiliği desteklerken aşırı davranışlara gidemez. Çünkü, daha ileride, milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef tutan burjuvazinin olumlu eylemi başlar.

Her türlü feodal boyunduruğu kırmak, uluslara karşı her türlü baskıya, uluslardan biri yada dillerden biri için her türlü imtiyaza karşı çıkmak, demokratik bir güç olarak proletaryanın mutlak görevidir, milli kavgalarla karartılan ve geciktirilen proleter sınıfının mücadelesinin mutlak çıkarıdır. Ama kesin olarak sınıflandırılmış olan ve sınırları belli tarihi bir alana yerleştirilmiş bulunan çerçevenin ötesinde burjuva milliyetçiliğine yardım etmek proletaryaya ihanet ve burjuvazinin saflarına geçmek olur.

Proletarya, burjuva milliyet

MAO TSE-TUNG
seçme eserler
BİRİNCİ KİTAP — çıktı
— ser yayınları

LENİN ÇALIŞIRKEN

— En güç zamanlarda dahi okur ve yazardı —

çığının gelişmesine destek olmaz; tersine o, ulusal farkların silinmesine ve uluslararası engellerin yıkılmasına, milliyetler arasındaki bağları sağlamlaştırarak herşeye ulusların birbiriyle kaynaşmasına yardım eden herşeye destek olur (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Yayınları, 1968 Ankara)

Bugün örneğin, Proletarya kültüründen söz ederken bunu unutmamak gerekir. İnsanlığın bütün tarihi boyunca yarattığı kültürü tam tamına bilmeksizin ve geçmişteki bu kültürü dönüştürmeksizin bir proletarya kültürünün kurulamayacağını anlamazsak, meseleyi hiçbir vakit gözemeyiz. Proletarya kültürü hazır ve bitmiş bir halde ortaya çıkmaz, bu konuda uzmanlık kazandıklarını ileri süren kişilerin bir buluşu da değildir. Budalahtır, böyle birşeyi iddia etmek, Proletarya kültürü, kapitalist feodal, bürokratik toplumların boyunduruğu altındaki insanlığın bulup derlediği bilgiler bütününe mantıksal bir gelişimi ve bütün hepsini içerip aşan bir üründü olmalıdır. (Lenin, seçme yazılar, Gerçek Yayınevi, 1966)

... Gençlik temsilcileri ve yeni bir eğitim sisteminin taraftarları sık sık eski okullara hücum ettikleri, eski okulların sınavdan önce ezbercilik sistemini uyguladıklarını iddia ettikleri zaman kendilerine şöyle söylüyoruz: Eski okullardan iyi olan şeyleri almalıyız. Gençlerin kafalarını bir sürü bilgi ile dolduran sistemi almamalıyız. Bu bilgilerin onda dokuzu yararsızdır. Geri kalan onda biri de yanlış. Ne var ki, bu, kendimizi sosyalist sonuçlarla sınırlandırabileceğimiz ve sadece sosyalist sloganlar öğreneceğimiz anlamına gelmez. Sosyalizmi bu şekilde yaratamazsınız. Kafanızı, insanlığın yarattığı hazineleri öğrenerek zenginleştirdiğiniz zaman ancak sosyalist olabilirsiniz.

... İnsanın ötesinde, sınıfın ötesinde kavramları esas alan her ahlakı reddediyoruz. Bu, emekçileri ve köylüleri, toprak ağalarının ve kapitalistlerin çıkarları için kandırmak, dolandırmak, aptal yerine koymaktır, diyoruz. Ahlakımız kesinlikle proletaryanın sınıf kavgası çıkarlarına bağlıdır, diyoruz. Ahlakımız, proletaryanın sınıf kavgasının çıkarlarından yer alır.

Söylüyoruz: Ahlak, eski sömürücü toplumu ortadan kaldırmaya hizmet eden bütün emekçi halkı, yeni, sosyalist bir toplum yaratmakta olan proletaryanın etrafında birleştiren unsurdur. (Kültür ve Kültür İhtilali üzerine, Ser Yayınları, Ankara, Kasım 1969)

Marksist öğreti ve proletarya kültürü üzerine de Lenin şöyle diyor: «Marksizm, sosyalizmin insan bilgisinin tümünden ortaya çıktığını gösteren bir örnek tir... Marx'ın öğretilerinin neden en devrimci sınıfın milyonlarca on milyonlarca insanın akıllarını ve yüreklerini kazandığını soracak olursanız, bir tek cevap alırsınız: Marx eserlerini, kapitalizm döneminde elde edilen insan bilgisinin temellerine dayamıştır. İnsan toplumunu gelişmesini etkileyen yasalar araştırdı ve ardından kapitalizmin kaçınılmaz şekilde sosyalizme dönüşeceğini anladı. En önemli

yanı ise, bu görüşünü, kapitalist toplumu en doğru, ayrıntılı ve derin bir şekilde araştırarak, kendinden önceki bilimin yarattığı herşeyi iyice hazmederek tanıtladı. Söz gelimi proletarya kültüründen söz ettiğimiz zaman, bunu aklımızdan çıkarmamalıyız. İnsanlığın bütün gelişmelerinin yarattığı kültürün değişmesini bildiğimiz takdirde proletarya kültürü yaratacak duruma gelebiliriz. Proletarya kültürü ne havadan kapma bir şeydir, ne de kendine kültür uzmanları süsü verenler tarafından yaratılmıştır. Bütün bunlar saçmalaktır. Proletarya kültürü, insanlığın, kapitalist, bürokrat, toprak ağalarının oluşan toplumun boyunduruğu altında biriktirdiği bilgi hazinesinin mantıksal gelişimi olmak durumundadır.»

Sayın bireyci burjuvalar, mutlak hürriyet hakkında çektiğiniz nutukların yalın bir ikiyüzlülük olduğunu söyleyeceğiz sizlere. Paranın iktidarı üzerine oturtulmuş bir toplumda, emekçi kitleler yoksulluk içinde sürünürken, bir avuç zenginlinin asalak gibi yaşadığı bir toplumda gerçek, ama gerçek «hürriyet» diye birşey olamaz. Siz sayın bay yazar, siz hür müsünüz burjuva editörünüze karşı? Hür müsünüz tablolarınızda baldır bacak, «kutsal» dram sanatınızda fuhuş gösterisi isteyen burjuva halkımıza karşı? Sizin o mutlak hürriyetiniz, gerçekte, burjuva yada anarşist bir cümleden başka birşey değildir (dünya görüşü olarak anarşizm de, tersine dönmüş bir burjuva felsefesidir çünkü).

Bir toplumda yaşamak ve o toplumdan bağımsız olmak. Yok böyle şey. Burjuva yazarın, burjuva sanatçının, burjuva oyuncunun hürriyeti, aslında maskeleyen, yada kendini ikiyüzlüce maskeleyen bir bağımlılıktan başka birşey değildir. Biz sosyalistler, bu ikiyüzlülüğün maskesini çekip alıyoruz. İşte, yırtıp atıyoruz sahte bayrakları. Sınıflar dışında bir sanat ve edebiyat yaratmak için değil, ama hür olduğu iddia edilen, gerçekteyse burjuvaziye bağımlı olan ikiyüzlü bir edebiyatın karşısına gerçekten hür ve proletaryaya açıkça bağımlı bir edebiyatı yaratıp çıkarmak için. (Seçme Yazılar, Gerçek Yayınları, 1966)

Derleyen Altan YALÇIN

REKLÂMLARINIZ İÇİN

BASIN İLÂN KURUMU

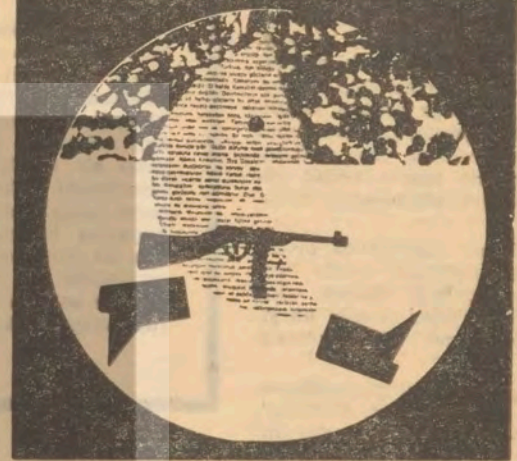
Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1 İstanbul
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telg. Adr. : BASINKURUMU

Basını: 60324/714

ant yayınları sunar

27 Mayıs ve Yön hareketinin sınıfsal eleştirisi

Dr. Hikmet Kıvılcımlı

Türkiye sosyalist hareketinin başlıca düşün ve eylem adamlarından Dr. Hikmet Kıvılcımlı, bu eserinde, Yön Hareketi'nin ve 27 Mayıs'ın ilk defa sınıfsal açıdan eleştirisini yapmakta, küçük burjuva hareketlerini sosyalist mücadele içerisinde gerçek yerine oturtmaktadır. Küçük burjuva ideolojilerinin ve hareketlerinin, finans - kapitalin bu hareketler üzerindeki etkilerinin doğru değerlendirilmesi gerektiği bu ortamda ser, aktüel bir önem kazanmaktadır. Lüks krome dört renkli ofset kapak içsizde 360 sayfa 12.5 Lira'dır.

ANT'ın Diğer Belgesel Kitapları

- DOĞU'DA ULUSAL KURTULUŞ HAREKETLERİ, V. 1. Lenin, 15 Lira
  - DEVRİM AÇISINDAN KÖY ENSTİTÜLERİ VE TONGUÇ, Engin Tonguç, 20 Lira.
  - KEMALİST DEVRİM İDEOLOJİSİ, Emin Türk Eliçin, 15 Lira
  - SOSYAL DEVRİMLER, ULUSAL SAVAŞLAR, Nehru'dan Indra Gandhi'ye hapishane mektupları, 15 Lira.
  - OSMANLILARIN YARI SÖMÜRGE OLUŞU, Tevfik Çavdar, 7,5 Lira
  - GİZLİ BELGELERLE BARİŞ GÖVÜLLÜLERİ, Müslim Özbalkan, 10 Lira
  - PENTAGONİZM, Juan Bosch, 5 Lira
  - GERİ BIRAKTIRILMIŞ TÜRKİYE, Dr. Sedat Özkoç 5 Lira
  - HILAFET VE ÜMMETÇİLİK SORUNU, Mehmet Emin Bozarslan, 12,5 Lira
  - OSMANLI TOPLUM YAPISI, Dr. Muzaffer Sencer 10 Lira
  - ZAPATA, Robert P. Millon, 5 Lira
  - MAVİ GÖZLÜ DEV (Nazım Hikmet ve sanatı) Zekeriya Sertel, 10 Lira
  - DİNLE YANKÉE, Wright Mills, 10 Lira
  - TÜRKİYE'DE İLERİCİ AKIMLAR Yıldız Sertel, 15 Lira
  - ÇİZGİLİ DÜNYA Ferruh Doğan, 5 Lira
  - MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ Douglas Bravo, 5 Lira
  - DÜZENİN YABANILAŞMASI İuris Küçükömer, 7,5 Lira
  - ANARŞİZM Duclous Cohn Bendit 7,5 Lira
  - ROMAN GİBİ Sabiha Sertel, 15 Lira
  - SİYAH İKTİDAR Tokely Carmichael 7,5 Lira
  - YAŞANTIM Yevtuçenko, 5 Lira
  - NAZİM HİKMETİN POLEMİKLERİ Kemal Sülker, 7,5 Lira
  - SABAHATTİN ALİ DOSYASI Kemal Sülker, 4,5 Lira
  - GERİLLA NEDİR Alberto Bayo, 5 Lira.
  - SAVAŞ ANILARI (3. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
  - LİDERLER DİYOR KI, Abdi İpekçi, 10 Lira
  - MARKSİZMİN TEMEL KİTABI (Toplatıldı) Emile Burns,
  - GERİLLA GÜNLÜĞÜ (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira
- Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P.K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtım: GE-DA
Ankara Dağıtım: Aydın Kitabevi
Ege Dağıtım: DATİC

Anadolu'daki devrimci basın büyük zorluklar içinde...

Üç ay önce ANT, Anadolu'daki devrimci yayın organlarına «dayanışma» çağrısında bulunarak bu amaçla bir anket düzenlemişti. Bu ankette, Anadolu'daki sosyalist yayınlarla devrimci dayanışmanın gerçekleştirilebilmesi için, yöresel basının sorunlarının açıkça ortaya konulması, ortak yollarının bulunması ve bu sorunlara yine devrimci dayanışma içinde ortak çözümlerinin aranması istenmişti.

Anketimizi, Anadolu'da binbir güçlük ve ilgisizlik içinde devrimci mücadeleye hizmet eden gazete ve dergiler olumlu karşılamış ve birçok iştirak olmuştur.

Yaptığımız ilk değerlendirmelerin sonuçlarına göre, Anadolu'daki devrimci yayınların durumları, karşılaştıkları sorunlar ve istekleri şunlardır:

• Genellikle 28 x 41 yada 50 x 70 ebadında 2 veya 4 sayfa olarak yayınlanan Anadolu gazetelerinden yüzde 30'u günde-lik, yüzde 25'i haftalık, yüzde 12'si haftada iki günlük, yüzde 26'si onbeş günlük, yüzde 13'ü aylıktır.

• Yüzde 62.5'u 25 kuruş, yüzde 12'si 35 kuruş, yüzde 6'sı 15 kuruş, yüzde 6'sı 50 kuruşa satılmaktadır.

• Dizgiyi yüzden 95'i elde, yüzde 5'i ise makinede yaptırılmaktadır. Rotatifte basılabilen yoktur, tamamı düz baskıda yada prova tezhagında basılmaktadır.

• Dizgi ve baskı tesisleri kendilerine ait olanlar yüzde 62.5, kirada yaptırılanlar yüzde 37.5'tir.

• Gazetelerin yüzde 88'i hürufat, takım, mürettip yetersizliğinden şikayetçidir. Bazıları, dizgi tertibi de kendileri yapmaktadırlar. Yüzde 82'si de baskı makineleri, makinist yokluğundan yada düzensiz cereyan verilmesinden şikayetçidir. Makineler içinde 1895'ten kalmış olanlar bile vardır. Gazete çıkar-tanlardan bir kısmı makinistliği de kendileri yapmaktadır.

• Gazetelerin yüzde 18'i hiç kişi kullanamamaktadır. Yüzde

Bir Taşla Dört Kuş Stratejisi

Bizim kanaatımız o merkezdedir ki, sol, son hadise-lerde bir taşla dört kuş vurmaya denemiş ve stratejisini ona göre tesbit etmiştir. Üç dış merkez hesabına çalışan militanlar, bir yandan Necdet Güçlü'yü öldürerek Tıp Fakültesi'nden milliyetçi bir üyeyi tasfiye ederken, öte yandan solcuların bütün planlarını allak - bullak eden milli-yetçi bir teşkilata leke sürmek istemiş ve bu teşkilatın kendilerini rahatsız eden liderini içeri atırarak rahat nefes alma yoluna gitmişlerdir. Bu arada Türkocağı'nı kapatma konusundaki mason kararını haklı göstermek için de kurbanı bu ocaktan seçmişlerdir. Şu da unutul-mamalıdır ki, Necdet Güçlü, Türk Ordusu'nun bir üyesidir. Ve sol, bu yedeksubayı öldürerek Milli Güvenlik Ku-rulu'ndan intikam almak istemiştir.

NECDET SEVİNÇ
(Bizim Anadolu - 17.4.1970)

30'u kışelerini İstanbul, Ankara veya İzmir'de özel olarak yap-tırmakta, yüzde 50'si ise İstan-bul veya Ankara gazetelerinden yada dergilerden kullanılmış kıl-şe alarak ihtiyaçlarını karşıla-maktadırlar. Bu arada, hiç kişi yaptıramadıkları için başlıkları döşeme muşambasından kesip yapanlar bile vardır.

• Gazetelerin dağıtımını genel-likle posta vasıtasıyla yapmak-ta, il ve ilçe çevresinde ise el-den dağıtım sağlanmaktadır.

• Gazetelerin yüzde 78'i, ken-diliğinden talep olursa, abone kaydı yapabilmekte, yüzde 22'si ise abone sağlamak için özel gayret sarfetmektedir.

• İstanbul gazeteleri hemen her yere günü gününe gitmekte-dir. Bu yüzden Anadolu basım-nın durumu bir hayli sarsılmış-sa da, İstanbul gazeteleri yö-re-sel haberlere yer vermedikleri için Anadolu basını bu yön-den de önemini hâlâ muhafaza etmektedir. Ancak maddi ve teknik yetersizlikler bu görevi tam olarak yerine getirmelerini imkansız kılmaktadır.

• Anadolu gazetelerinin okur-larının sınıfsal yapısı, küçük bölgelerde işçi yoğunluğu olma-dığı için, çoğunlukla memur, öğretmen, köylü ve zanaatkar-dır. Köylülere genellikle ilçenin

pazarında satış yapılmakta, ay-rica köylere parasız gazete de yollanmaktadır.

• Günlük gazetelerin yüzde 60'ı baskıdan 4 - 5 saat öncesine kadar, yüzde 20'si baskı anına kadar, yüzde 20'si de baskıdan 12 saat öncesine kadar gelen haberleri kullanabilmektedir.

• Yüzde 70'inin özel muhaber-leri olmadığından istihbarat im-kanları sınırlıdır, bunlar kendil-ğinden gelen haberleri kullan-a-bilmektedirler. Ankara, İstanbul ve yurt dışı ile de hiçbir özel istihbarat bağıları bulunma-maktadır. Yüzde 20'si radyodan aldıkları haberlerle, yüzde 15'i büyük kentlerdeki dostlarından aldıkları haberleri, yüzde 15'i de büyük gazetelerden yada dev-rimci dergilerden kestikleri ha-berleri ve yazıları kullanmakta-dırlar.

• Yüzde 70'inin büyük kent-lere mahalli haber verme duru-mu yoktur. Yüzde 30'u da, bazı haber ajanslarının ve büyük ga-zetelerin primli muhabirliğini yapmakta, yüzde 12'si de TRT'te primli haber vermektedir.

• Anadolu gazetelerinin yüz-de 12'sinde sahip, genel yayın müdürü, sorumlu müdür, teknik sekreter ve muhabirden kurulu tam kadro çalışmaktadır. Yüz-de 35'inde sahip, genel yayın mü-dürü ve sorumlu müdürden baş-ka kimse yoktur. Yüzde 35'i sa-dece sahip ve yazı işleri müdür-ründen kurulu iki kişilik kadro ile çalışmaktadır. Yüzde 16'sında ise sahiplik, yazı işleri müdürü-ğü, sekreterlik, muhabirlik, mü-rettiplik, makinistlik ve dağıtım işi aynı şahıs tarafından yapılmaktadır. Yüzde 82'sinde gazete veya derginin sahibi bilfiil çalışmaktadır.

• Anadolu gazetelerinin yüz-de 62.5'u ne özel, ne de resmi i-lan alabilmektedir. Yüzde 12'si bazen almakta, bazen alama-maktadır. Yüzde 12.5'u resmi i-lan almakta, fakat giderlerini karşılayamamaktadır. Yüzde 15'i ise tatmin edici resmi ilan alabilmektedir.

• Anadolu'da da devrimci ga-zetelerin yüzde 70'i zararlı çık-maktadır. Yüzde 25'i masrafla

Komünist ANT Ordu'ya hakaret etti!

Kim Ordu Düşmanı?

Bir yedeksubay doktorun sağcılarının kurşunlarıyla şehit edilmesi üzerine büyük paniğe kapılan ümmetçi takımın çıkarttığı Bugün Gazetesi, durumu kurtarmak üzere derhal ANT'a saldırıya geçmiş ve 16 Nisan 1970 tarihli sayısında yukarıdaki kışelli manşeti vererek «Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı girişilen komünist me-todlarına uygun tahrirî Türkiye'de ANT gibi komünist bir dergi tezgahlamakta ve solcu anarşistlere takdim et-mektedir... ANT son sayısında üniversitede bekleyen Türk askerlerine «kolluk kuvvetleri» şeklinde bir yakış-tırma yaparak «ordu düşmanlığı»ni aleni hale dökmüştür» demektedir.

Silahlı kuvvetler hakkında «kolluk kuvvetleri» deyi-mini ilk kullanan ANT değil, eski genelkurmay başkanı ve şimdiki cumhurbaşkanı emekli orgeneral Cevdet Su-nay'dır. Sunay, 30 Ağustos 1968'de İzmir'i ziyaret eden Amerikan 6. Filosu'na direnen gençlerin polis ve asker «kolluk kuvvetleri» tarafından dağıtılmasını 30 Ağustos mesajında istemiştir. ANT, Cumhurbaşkanının kullandı-ğı bir tabiri kullanmıştır. Eğer silahlı kuvvetlere «kolluk kuvvetleri» demeyi «ordu düşmanlığı» sayıyorsa, silahlı kuvvetlerin eski başkomutanını da «ordu düşmanı» ol-muş demektir ki, savcıların Sunay hakkında da derhal «orduya hakaret»ten takibata geçmeleri gerekecektir!

geliri başabaş getirebilmekte, yüzde 5'i ise bazen kar edebil-mektedir.

• Gazetelerden yüzde 25'i sık sık zorbalığa, kaba kuvvete ma-ruz kalmaktadır. Yüzde 18'i ba-zen zorbalığa uğramaktadır. Yüzde 57'si ise, mahalli devrim-ci çevrelerin yada bizzat kend-i-lerinin çevredeki etkisi sayesin-de kaba kuvvet saldırısından masum kalabilmektedir.

• Anadolu'daki devrimci ga-zetelerin yüzde 37.5'u hiç kanu-ni takibata uğramamıştır. Yüz-de 62.5'u ise sık sık takibata uğramaktadır. Kanuni takibat-ta, o bölgedeki savcılarının iş-lilikleri başlıca rolü oynamakta-dır.

• Gazeteler kağıt sağlamada da büyük sorunlarla karşı karşı-yadır. Yüzde 70'i kağıdı kara-borsadan, ikinci, hatta üçüncü elden sağlayabilmektedir. Yüzde 30'u peşin para yatırılabildikleri takdirde doğrudan doğruya SE-KA'dan kağıt alabilmektedir.

Anadolu'daki devrimci gazete-lerin isteklerine gelince:

• Gazetelerin karşılıklı tam-tılması, duyurulması, haber alı-ş-verişi yapılması, özellikle büyük kentlerdeki devrimci yayınların Anadolu'daki gazetelere kışe sağlaması, büyük devrimci ku-ruluşların da Anadolu basını ile ilgilenmesi, devrimci yayın-larda kendilerine yön gösteril-mesi, zaman zaman devrimci gazeteler arasında bölgesel top-lantılar düzenlenmesi, hatta dev-rimci yayınların bir örgütlenme-ye gitmesi önerilmektedir.

Anadolu'daki devrimci yayın-ların sorunlarını ve isteklerini ayrıntılı şekilde tesbit etmiş bu-lunan ANT, yayını aylık ola-rak sürdüreceği önümüzdeki ay-larda devrimci gazetelerin kışe vs. gibi pratik isteklerini karşı-larken, Anadolu'ya ekipler gön-dererek direkt ilişkiler kuracak, gerek isteklerin karşılanması, gerekse dayanışmanın bir örgüt-lenme şeklinde geliştirilmesi için temaslara yapacak, yıl sonuna kadar yeni haftalık yayın hare-ketini bu «dayanışma» çerçeve-si içinde gerçekleştirecektir.

İzmitli Müslümanlar

Şimdiye kadar İzmit'imize sokmadığınız din düşmanı, yüz karası, dinsiz gazetelerin sermayesi bir kahbenin sehrinizde gelip icra'yı senaat eylediğini bir gazetede izlentiyle okudum. Bu işin habersizce olduğundan emi-nim. Yoksa o me'üneyi asla müslüman İzmit'imize sok-mazdınız. Aziz kardeşlerim, Allah aşkına uyanık olalım. Bir daha bu kahbeyi mübarek İslam beldemize sokmaya-lım. Diğer şehirlerimize de... Selam, dualar...

MEHMET SEVKET EYGI
(Bugün - 14.4.1970)

İmanın karısı olarak ün yapan şarkıcı Sevtap Çe-tinkale'nin konser verdiği kapalı spor salonu önceki ge-ce 100'den fazla imam hatip okulu öğrencisi tarafından basılmış, atılan taşlarla bütün camlar kırılmıştır. Polis, güçlükle şarkıcıyı mütecevizlerin elinden kurtarmıştır.
(AKŞAM - 14.4.1970)